

C O N C I L I
P R O V I N C I A L
T A R R A C O N E N S E
1 9 9 5

RESOLUCIONS I MISSATGE

CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE

DECRET DE PROMULGACIÓ

EN NOM DE LA SANTÍSSIMA I INDIVISA TRINITAT, PARE, FILL I ESPERIT SANT. AMÉN.

El primer diumenge d'Advent de 1992 us anunciàvem la decisió de convocar el Concili Provincial Tarraconense, i us convocàvem a la seva preparació. Al mateix temps us comunicàvem les finalitats que ens havíem proposat -finalitats que tenien com a eix vertebrador l'evangelització de la nostra societat-, les quals han guiat tot el procés conciliar de les nostres Esglésies. Per tal d'aconseguir-les millor, els primers mesos de l'any 1993 es va fer una àmplia consulta sobre els temes a tractar, i el 1994, durant l'Etapa Diocesana de Reflexió, molts grups van estudiar els quatre temes escollits i van fer suggeriments orientatius de cara a les propostes conciliars. El dia 8 de setembre de 1994 es va convocar amb goig el Concili Provincial Tarraconense. Inaugurat i clausurat a la catedral metropolitana i primada de Tarragona, del gener al juny de l'any 1995 van tenir lloc al Casal Borja de Sant Cugat del Vallès les sessions de treball conciliar. Ha estat una experiència excepcional per a les nostres vuit Esglésies, un temps de gràcia i de benedicció del Pare, per Jesucrist, en l'Esperit. Donem-ne gràcies a Déu. Volem manifestar el nostre agraïment a tots els qui hi heu participat, a tots els qui l'heu fet possible i a tots els qui ens heu ajudat amb la vostra pregària. Posteriorment vam enviar les resolucions conciliars a Roma amb sentit de comunió amb la Seu de Pere. Un cop rebudes amb el preceptiu "reconeixement" de comunió amb l'Església universal, segons el cànon 446 del CIC, tots els bisbes membres del Concili amb vot deliberatiu procedim ara, amb aquest DECRET, a la seva PROMULGACIÓ, i DECRETEM que les resolucions entrin en vigor a partir del dia 29 de juny de 1996, solemnitat dels apòstols sant Pere i sant Pau. Ara és l'hora de rebre el Concili com un do de Déu i d'aplicar-lo. El Concili ja ha donat múltiples fruits, però ara és l'hora d'intentar aconseguir tant com es pugui les finalitats per les quals es va convocar. Coneguem-lo, estimem-lo, fem-lo nostre i apliquem-lo, tots els fidels dels vuit bisbats, sota el guiatge dels bisbes. Tots ens hi hem de sentir compromesos. Hem fet el camí sinodal amb l'Esperit i ens hem sentit convocats per Ell. Ara, el mateix Esperit Sant ens envia a predicar el missatge joíós, a anunciar la Bona Nova, a evangelitzar la nostra societat (cf. Mc 16, 15), i a estar "sempre a punt per a donar resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança" (1Pe 3, 15). Que la Mare de Déu, sota l'advocació de Montserrat, ens ajudi a portar a la vida el Concili que hem celebrat a glòria i lloança de Déu, Pare, Fill i Esperit Sant. Així sigui. Tarragona, 7 de juny de 1996

✠ Ramon Torrella Cascante, *arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, president del Concili Provincial Tarraconense.*

✠ Ricard Maria cardenal Carles i Gordó, *arquebisbe de Barcelona, copresident del Concili Provincial Tarraconense.*

✠ Narcís cardenal Jubany Arnau, *arquebisbe emèrit de Barcelona.*

✠ Lluís Martínez Sistach, *bisbe de Tortosa, secretari de la Tarraconense.*

✠ Ramon Malla Call, *bisbe de Lleida.*

✠ Josep M. Guix Farreres, *bisbe de Vic.*

✠ Joan Martí i Alanís, *bisbe d'Urgell. Jaume Camprodon Rovira, bisbe de Girona.*

✠ Antoni Deig Clotet, *bisbe de Solsona.*

✠ Ramon Daumal Serra, *bisbe auxiliar emèrit de Barcelona.*

✠ Joan Carrera Planas, *bisbe auxiliar de Barcelona.*

✠ Pere Tena Garriga, *bisbe auxiliar de Barcelona.*

✠ Jaume Traserra Cunillera, *bisbe auxiliar de Barcelona.*

✠ Joan Enric Vives Sicília, *bisbe auxiliar de Barcelona.*

Davant meu,

✠ Carles Soler Perdigó, *bisbe auxiliar de Barcelona secretari general del Concili Provincial Tarraconense.*

RESOLUCIONS

Nota explicativa prèvia La denominació "Conferència Episcopal Tarraconense" es va fent servir des de fa alguns decennis per a significar les reunions dels senyors bisbes de la Província Eclesiàstica Tarraconense i de l'arxidiòcesi de Barcelona i el conjunt de serveis comuns. Per aquesta raó apareix en algunes resolucions del Concili Provincial Tarraconense, si bé aquesta denominació no significa ni la naturalesa ni les facultats de les conferències episcopals tal com vénen regulades en els canons 447-459 del Codi de Dret Canònic de 1983. Aquesta denominació s'adaptarà al que es decideixi en conformitat amb la resolució 142.

PREFACI

El Concili Provincial, moment eclesial privilegiat

Els bisbes de les Esglésies de la Província Eclesiàstica Tarraconense i, en virtut de l'autorització concedida pel Sant Pare l'11 de juliol de 1992 i amb les condicions que s'hi expressen, el senyor cardenal arquebisbe de Barcelona amb els seus bisbes auxiliars, reunits a la ciutat de Sant Cugat del Vallès amb preveres i diaques, religiosos i religioses i fidels laics de les diverses Esglésies, elegits i nomenats d'acord amb les normes del Codi de Dret Canònic, hem celebrat el primer Concili Provincial Tarraconense després del Concili ecumènic Vaticà II, reprenent així la tradició conciliar de la Tarraconense, testimoni de l'esperit sinodal de les Esglésies de Catalunya. Ho hem fet sota el guiatge del Senyor Jesucrist, pastor i epíscop de les nostres ànimes. Per Ell donem abans de tot gràcies al Pare del cel, perquè les nostres Esglésies perseveren actives en la fe apostòlica, cerquen d'obrar segons la caritat amb què Crist ens estima i viuen en l'esperança dels béns que només Déu pot donar. Constatem, amb l'alegria que és fruit de l'Esperit Sant, que el Concili que hem celebrat ha estat una joiosa experiència de comunió eclesial, arrelada en la mateixa comunió trinitària del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant. Els reunits en assemblea conciliar hem celebrat junts els sants misteris i hem pregat el Senyor, hem obert els cors a la Paraula de Déu i a les veus dels germans, hem reflexionat i discutit fraternalment amb el desig d'interpretar les veus de l'Esperit, i això ha comportat el sofriment d'incomprensions passatgeres. Per tot això, ens donem gràcies els uns als altres i en donem a tots els fidels que han pregat pel Concili i que han seguit amb interès el seu desenvolupament. El Concili ha estat, també, un moment intens d'experiència de la catolicitat de les mateixes nostres Esglésies, obertes a totes les altres del món, en comunió totes, en primer lloc, amb el successor de Pere, el bisbe de l'Església de Roma, que té el ministeri de presidir i de confirmar, com a cap i centre d'unitat, la comunió catòlica i apostòlica.

El Concili Provincial i el Concili Vaticà II

El treball conciliar ha estat una recerca de signes de resposta a la pregunta feta a l'Esperit en aquests últims anys del segon mil·lenni: Esperit, què dius a les Esglésies de la Tarraconense? Les nostres Esglésies visqueren amb gran intensitat el Concili Vaticà II i maldaren amb esperança per aplicar-ne les orientacions. En algunes d'elles s'han celebrat, des de l'any 1965, assemblees diocesanes, sínodes i altres iniciatives, a fi d'actualitzar l'esforç pastoral. Nosaltres mateixos, els bisbes de les Esglésies que tenen la seu a Catalunya, hem realitzat després del Vaticà II una tasca de col·laboració institucional, a través de la Conferència Episcopal Tarraconense, d'acord amb els principis eclesiològics sobre el caràcter col·legial de l'episcopat i amb el valor pastoral de les agregacions d'Esglésies. Tanmateix, l'aplicació del Concili Vaticà II, rebut en les nostres Esglésies amb sincer entusiasme, es va ressentir aviat de les tensions polítiques, socials i eclesials existents a Espanya durant els anys 70. Això va originar una parcialització de les prioritats pastorals marcades pel Concili i un afebliment en la integració en el procés postconciliar que es feia en altres Esglésies i, àdhuc, en l'atenció al mestratge ordinari de Pau VI i després de Joan Pau II, amb la conseqüent pèrdua de renovació de perspectives en la vida de l'Església. El Concili Provincial s'ha situat a l'interior d'aquesta història, amb el desig de consolidar l'esforç realitzat des del Concili Vaticà II i de portar-lo a una renovada sintonia amb allò que l'Esperit Sant fa entendre avui als deixebles de Crist, acomplint la seva missió de Mestre interior i Memòria de la Paraula de Jesús. El Senyor de la glòria, en efecte, no deixa pas la seva Església: li envia constantment el seu Esperit. Per a nosaltres, com per a tota l'Església, "els signes del nostre temps són parcialment diversos dels que hi havia en el temps del Concili Vaticà II, amb angoixes i ansietats més grans" (Sínode Extraordinari de Bisbes de 1985). Estem d'acord amb el principi que cal assumir tota la realitat eclesial, amb el pluralisme que ens enriqueix recíprocament i que s'ha manifestat a bastament en el treball conciliar. Alhora, però, que rebutgem les mútues exclusions, afirmem també la necessitat comuna de progressar en el sensus fidei, que es dóna quan "des dels bisbes fins l'últim dels laics cristians mostren estar totalment d'acord en qüestions de fe i de moral. L'Esperit de la veritat suscita i sosté aquest sentit de la fe. Amb ell, el Poble de Déu, sota la direcció del Magisteri, al qual obeeix amb fidelitat, rep no pas una simple paraula humana, sinó la Paraula de Déu (cf. 1Te 2,13)" (LG 12). Per això nosaltres acollim ara el mestratge del papa Joan Pau II

amb la mateixa obediència i entusiasme espiritual amb què acollirem el dels seus predecessors en la càtedra de Pere i li agraïm tot l'esforç que fa al servei de l'Evangeli, mostrant la seva sol·licitud per totes les Esglésies.

El Concili i la nostra societat

La nostra acció pastoral es mou, en la seva gran majoria, en el marc de la societat catalana. Nosaltres l'estimem, perquè és la que Déu ha volgut, en la seva providència, que fos la nostra, tot i reconeixent les seves llums i les seves ombres. Per reafirmar aquesta nostra actitud, i també per maldar perquè no fossin oblidats els valors cristians que han configurat la seva història, publicarem, fa tot just deu anys, el document *Arrels cristianes de Catalunya*. Pionera en tantes iniciatives de tota mena, Catalunya ho ha estat també en els grans moviments eclesials que culminaren en les decisions del Concili Vaticà II. Tanmateix, les reaccions socials i la nova mentalitat secularista, pluralista i individualista que de mica en mica s'han anat creant a Europa, s'han fet sentir amb força entre nosaltres. "Catalunya, ara viu -potser més acceleradament que mai- una evolució que és de rel tècnica i filosòfica al mateix temps. Sembla que la cultura catalana comporta un ritme de secularització -en el sentit positiu d'autonomia del món temporal, però també en el negatiu d'irreligió- més accelerat. Ho testimonien el to d'aquelles publicacions literàries i artístiques que tenen la consideració de més representatives de l'actual cultura catalana i la caiguda de la pràctica religiosa" (cf. *Arrels cristianes de Catalunya*, citat a CET, Exhortació pastoral sobre el Concili Provincial, 6.1.94). "La secularització i el pluralisme impliquen una sèrie de conseqüències. Entre les positives s'hi compten l'absència de pressió religiosa o irreligiosa per part dels Estats amb un sentit de tolerància generalitzada; la convicció que l'Església no ha de dominar el món sinó que hi ha d'aportar les energies religioses de la fe, de l'esperança i de l'amor, cosa que significa, però, pèrdua d'influència social i de poder. Entre les conseqüències negatives s'hi compten la dificultat d'especificar el rol públic de l'Església en les societats modernes, dificultat que s'accentua quan hom oblida la mediació necessària entre fe i societat que és la comunitat de la fe. Altres conseqüències negatives són la ignorància i l'indiferentisme religiós, que actuen com un element d'erosió de la mateixa dimensió comunitària de la fe. Tot això incideix finalment en una forta tendència a la pura privatització de la fe" (Resolució 1, a). En el Concili hem mirat tota aquesta realitat eclesial i social amb una immensa simpatia, alhora que il·luminats per la mirada del bon Pastor que desitja que les ovelles coneguin la seva veu i el segueixin per tenir vida. La finalitat del Concili ha estat aquesta: Com evangelitzar, avui, la nostra societat. En efecte, l'Església té la missió d'anunciar Jesucrist a tots els homes sense cap coacció mundana, de comunicar als creients la vida divina per la gràcia de l'Esperit Sant en els sagraments i d'ajudar els fidels a viure la fe i l'amor. La seva missió no és estructurar la societat en les qüestions temporals, ni determinar directament les grans qüestions de la política, de l'economia o de la cultura. Els cristians, però, com l'ànima en el cos, estan cridats a vivificar segons l'Esperit de Déu totes aquestes realitats en les quals viuen, presents i forasters alhora (cf. Carta a Diognet). Als fidels laics, especialment, pertoca fer que l'Església, mantenint-se en la seva identitat, no esdevingui culturalment i socialment irrellevant, ja que la fe veritable tendeix a evangelitzar totes les cultures i a enriquir-se amb els seus valors, purificant-los, si cal, amb un diàleg respectuós i fructuós.

El treball del Concili

Amb aquest esperit, el Concili, des de l'Etapa Diocesana de Reflexió, ha centrat la seva atenció en quatre temes, que bé es poden considerar l'expressió d'una "resposta" de l'Esperit a la pregunta inicial; com si Ell digués a les nostres Esglésies: "Sigueu el que sou, en bé del poble en el qual viviu! Feu sobretot allò que el Senyor ha encarregat de fer als seus apòstols, fins que Ell torni! Feu-ho amb fidelitat i intensitat renovades, però també amb la imaginació creativa que us ve del meu impuls i que fa noves totes les coses, atents a les noves necessitats i condicions!" Els quatre temes conciliaris han estat els següents: Anunciar l'Evangeli a la nostra societat (tema primer), La Paraula de Déu i els sagraments en les nostres Esglésies (tema segon), La sol·licitud de les nostres Esglésies pels més pobres i marginats (tema tercer) i La comunió eclesial i la coordinació interdiocesana de les nostres Esglésies (tema quart). El servei de la Paraula, el servei de l'Eucaristia i dels altres sagraments i el servei de la caritat són, tots tres, constitutius de l'acció eclesial i interdependents. No podem ni volem reduir la pastoral a un problema de simple reorganització i coordinació, sinó que cerquem de reunir el poble de Déu en l'Esperit Sant per l'exercici del nostre ministeri episcopal, amb el dels preveres i dels

diaques, animats tots nosaltres per la caritat pastoral, per tal de fer de les nostres Esglésies els santuaris de la presència de Déu enmig dels homes, fortes en el testimoni de Jesús, enmig de la gran tribulació, i anticipació de l'Església celestial. Sobre aquests quatre temes, estudiats ja per nombrosíssims grups de fidels en l'Etapa Diocesana de Reflexió, amb l'ajuda de Déu i dels sants Evangelis que tocàrem amb les nostres mans en la missa inaugural del Concili, hem treballat tots, amb esperit generós, amb consciència "sinodal", que vol dir de "camí en comú". El fruit d'aquest treball han estat les 170 propostes aprovades amb el vot consultiu. Aquest vot consultiu és un element integrant i constitutiu del procés de formació del mateix vot deliberatiu, que pertoca als bisbes, en virtut de la plenitud del ministeri sacerdotal, com a successors dels apòstols, mestres de la doctrina, sacerdots del culte sagrat i servidors en el govern, i, per tant, doctors i mestres autèntics dels fidels encomanats a la seva cura (cf. Exhortació pastoral dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre el Concili Provincial). Les propostes aprovades amb el vot consultiu han estat assumides per nosaltres, els bisbes de les Esglésies que tenen la seu a Catalunya, i transformades en deliberacions conciliars, tot valorant-les, d'acord amb el desig expressat pels membres del Concili, amb un discerniment pastoral. Això no significa que en tots els casos s'hagi mantingut exactament el mateix text, tan treballat per al vot consultiu, encara que sí que ha estat mantingut en la seva gran majoria. Algunes vegades, el text s'ha ampliat per tal d'homogeneïtzar l'estil de les propostes i d'ajudar la seva explicació posterior, aprofitant en aquest cas els textos de presentació dels temes de la fase consultiva del Concili o bé els de l'Etapa Diocesana de Reflexió. Altres vegades s'ha reduït la formulació, per tal d'expressar més clarament el compromís vinculant o de prioritat que es vol donar al tema. En general, és clar que la formulació havia d'ésser d'alguna manera transformada en el moment d'esdevenir resolució confirmada pel vot deliberatiu. Les decisions que els bisbes de Catalunya presentem en primer lloc com a fruit del Concili Provincial són aquelles que responen a la voluntat de realització per part de totes les diòcesis i que, en el moment oportú, caldrà presentar en forma de norma canònica o de realització pràctica. Entre elles, algunes són considerades com a orientació de principi o d'aplicació prioritària en l'acció pastoral; a elles dedicarem la nostra atenció d'una manera immediata. La resta de decisions queda com el testimoni d'una voluntat renovadora que els bisbes assumim del vot consultiu, fem nostres i, en aquest sentit, les proposem a totes les Esglésies perquè puguin ésser considerades com a orientadores de la seva acció.

El compromís conciliar de les Esglésies

La vida cristiana és sempre un itinerari de conversió. Pau VI va proposar la renovació de l'esperit i la de la pràctica penitencial de l'Església com el primer resultat del Concili Vaticà II (Constitució Poenitemini). A mesura que es coneix la voluntat de Déu sobre nosaltres, i la seva misericòrdia, es reconeix també la distància entre ella i la nostra vida. Ens cal convertir-nos al Déu viu, que promet futur i esperança al seu poble (cf. Jr 29,11), amb el benentès que el futur de Déu és més que el futur de les nostres mans. Ens cal convertir-nos a Jesucrist, que ens crida constantment a rebre el seu Evangelí en els nostres cors i que s'ofereix com a font d'aigua vivificant (cf. Jn 7,37-38). Ens cal escoltar i obeir l'impuls de l'Esperit que protegeix i consola les Esglésies i cadascun dels fidels, alhora que empeny i prohibeix (cf. Ac 9,31; 16,6.7; 19,21...). La lectura que escoltàrem en l'Eucaristia d'inauguració del Concili, a Tarragona, ens exhortava així: "Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima i amb totes les forces. Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills!" (Dt 6,5-7). La fidelitat al que l'Esperit Sant i nosaltres hem decidit en el Concili és el compromís que acceptem les Esglésies de Déu que som a Catalunya -els fidels amb els seus pastors- com un desafiament al futur de la fe cristiana en la nostra societat. "Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi" (Sl 66,1).

P =S'assenyalen amb aquesta sigla les resolucions dites *prioritàries*. Són les que els participants amb vot consultiu consideraren com a orientació de principi o d'aplicació prioritària.
V = S'assenyalen amb aquesta sigla les resolucions dites *vinculants*. Són les que responen a un compromís d'aplicació més immediata en totes les diòcesis de la Tarraconense.

CAPÍTOL PRIMER

ANUNCIAR L'EVANGELI A LA NOSTRA SOCIETAT

I. EVANGELITZACIÓ I SOCIETAT

A. L'Església anuncia Crist a tots els homes i dones

1 P Sentim el goig i la responsabilitat de fer arribar el missatge de Crist a tot el país, integrat per persones i grups molt diversos que tenen actituds i nivells ben diferents de fe i de cultura. Aquest missatge és la Bona Nova de l'amor de Déu manifestat al món per mitjà del Crist en l'Esperit (cf. Ef 1). L'Església de la Tarraconense reunida en Concili, en comunió amb l'Església Universal, que és -en Crist- "un senyal i instrument de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el llinatge humà" (LG 1), cal que manifesti una vegada més que "el goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot els dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist" (GS 1). Per això volem que el nostre llenguatge oral i escrit sigui senzill, clar, adaptat i entenedor, traspasat per aquella llum que porta l'alegria als cors i que els abrusa en descobrir Crist, mestre i Senyor (cf. Lc 24,32). Per altra banda, la convicció que no hi pot haver veritable evangelització sense el testimoni que té com a condició la unitat dels cristians, com a ànima l'amor de Jesucrist i com a cos l'atenció i la donació solidària als necessitats, als pobres i als marginats, és viscuda per nosaltres com un important signe dels temps. És per això que volem que la nostra fe es manifesti en l'esperança i es realitzi en l'amor.

a) Caràcter secular i plural de la societat catalana

Sentim el goig d'anunciar l'Evangeli del regne de Déu, i el vivim en la nostra societat concreta, marcada per la secularització i pel pluralisme, i en la preparació del nou mil·lenni que ja és aquí. La secularització i el pluralisme impliquen una sèrie de conseqüències. Entre les positives s'hi compten l'absència de pressió religiosa o irreligiosa per part dels estats, amb un sentit de tolerància generalitzada, i la convicció que l'Església no ha de dominar el món sinó que hi ha d'aportar les energies religioses de la fe, de l'esperança i de l'amor, cosa que significa, però, pèrdua d'influència social i de poder. Entre les conseqüències negatives s'hi compten la dificultat d'especificar el rol públic de l'Església en les societats modernes, dificultat que s'accentua quan hom oblida la mediació necessària entre fe i societat que és la comunitat de la fe. Altres conseqüències negatives són la ignorància i l'indiferentisme religiós, que actuen com un element d'erosió de la mateixa dimensió comunitària de la fe. Tot això incideix finalment en una forta tendència a la pura privatització de la fe.

b) Conseqüències pel que fa a l'evangelització

La primera actitud davant aquesta situació demana que el Concili Provincial Tarraconense assumeixi el context social en què es mou la fe cristiana. Una segona actitud la suggereix el mateix Jesús: "No he vingut a condemnar el món sinó a salvar-lo" (Jn 12,47). L'Església no ha de condemnar el món que el Fill de Déu ha vingut a salvar, sinó que ha d'acceptar i d'estimar la societat actual perquè és la nostra i perquè, en ella, les dones i els homes de bona voluntat malden per descobrir la veritat i el bé. Dit en termes senzills: l'Església vol oferir Jesucrist a la societat sense cap coacció i ajudar a viure la fe i l'amor als fidels, però no pretén pas de tutelar o reconquerir el món i la cultura amb el pur domini de mitjans mundans (cf. GS 42). Això no significa que la figura de l'Església hagi de ser culturalment irrellevant, ja que la fe veritable tendeix a expressar-se com a cultura humana i humanitzadora (inculturació). Cal, doncs, un profund respecte envers tots aquells que no comparteixen les nostres conviccions. Aquí s'inscriu la petició de perdó pels fets que els cristians hem dut a terme quan ens hem mostrat incomprensius, intolerants, excloents o violents amb opcions diferents de les nostres. Cal també afirmar la nostra voluntat permanent d'arrelament al país, tot fent nostres les afirmacions del document Arrels cristianes de Catalunya. Expressem el nostre desig de pau i de reconciliació civil i religiosa. Així es descarta un esperit d'evangelització feta des del poder,

d'una manera que arribés a eclipsar les energies de la Paraula i de l'Esperit de Déu. Només així serà possible que propostes concretes no siguin interpretades com a signes d'una voluntat de control de la societat o de les persones o com a actes de pura afirmació institucional.

c) El Concili és cridat a ser reconciliació generosa de grups i de tendències

Estem d'acord amb el principi que la reconciliació comença per assumir tota la realitat de l'Església sense mútues exclusions. Per tant, cal reconèixer i acceptar la pluralitat interna que ens enriqueix recíprocament: l'Església és una i pluriforme, no pas monolítica. Cal, en concret, que s'acceptin mútuament les distintes concepcions i models d'evangelització: la dels qui cerquen la renovació en la certesa i en la seguretat, pel que fa a la formulació de la doctrina, a la disciplina o al culte, i la dels qui cerquen la renovació en el risc de l'aventura humana. Cal aquí evitar dos esculls: fer com si aquestes diferències no existissin i fer per manera que algun d'aquests dos pols s'imposi com a posició oficial del Concili. Per a reconèixer i acceptar la pluralitat existent, cal que els qui se senten més propers a algun d'aquests pols sàpiguen aprendre dels altres, sense caure en l'autodissolució ni en la pèrdua de la identitat cristiana, i sense adoptar actituds de domini o de tancament en una pura posició defensiva. L'objectiu comú és -sense sentir-se superiors els uns als altres- caminar vers la renovació de la vida cristiana, tot mantenint les certes que ens ha transmès la Tradició de la fe. De cara a la comunió pròpia de l'Església local o particular i a la tasca d'edificar comunitats cristianes, el Concili Provincial Tarraconense, per tant, fa una crida àmplia i cordial a tots els qui, havent rebut el do de la fe, volen mantenir-se en la comunió eclesial i desitgen portar el nom de Crist als qui el desconeixen. Volem sentir-nos units en la pregària, en el camí vers la plena unitat en el Crist i en la tasca comuna d'oferir la seva paraula i el seu amor a un món que el desconeix.

d) Què és evangelitzar

Caldria dir ara què entenem per evangelitzar, per tal de passar tot seguit a contemplar els qui han de ser evangelitzats, els subjectes de l'evangelització i els mitjans. "Anunciar Crist a aquells qui el desconeixen" és el resum de tot el que entenem per evangelitzar, que, segons Pau VI és un veritable procés: "Renovació de la humanitat, testimoniatge, anunci explícit de Jesucrist, adhesió del cor, entrada a la comunitat, acolliment dels signes [sacramentals], iniciatives apostòliques" (EN 24). Tot intent de definició de l'evangelització, però, ens deixa insatsfets, concretament per dos motius: En primer lloc, perquè en l'evangelització, a més dels subjectes i dels mitjans humans, hi intervenen principalment la força de la Paraula i de l'Esperit de Déu. Per això, és des de l'experiència personal i comunitària de la salvació de Déu, que comunica pau, serenor i goig profunds, en confluència amb el dolor i amb el pes del viure humà, que podem esdevenir encomanadors de la bona notícia als homes i dones amb els quals la vida ens fa trobadissos. Per això cal descobrir, contemplar, estimar, agrair i celebrar la presència i l'obra de Déu en cada persona, que es dona abans que nosaltres hi arribem. Aquest reconeixement de la iniciativa gratuïta de Déu podria apaivagar el neguit que neix del nostre protagonisme errat. En segon lloc, perquè el fet de l'evangelització no és un mer procés mecànic de donar i rebre: l'evangelització brolla allà on s'estableix l'encontre entre persones, amb una relació positiva i amb una comunicació interpersonal. "Quan hi ha caritat i amor" s'obre la porta a la bona notícia que ve de Déu. Per això, fidels a les veus d'aquest Concili i a les de l'Etapa Diocesana de Reflexió, podem dir que evangelitzar és descobrir en el cor de cada dona i de cada home l'acció i l'escalf de l'Esperit; és establir les mediacions oportunes per tal que les persones senzilles, i tal vegada afligides, puguin trobar-se amb Déu. Evangelitzar és ajudar a refer l'experiència de Déu de molta gent allunyada, experiència que està intrínsecament lligada a l'amor als germans i, per tant, a aquella opció preferent pels pobres i per la justícia que fou distintiu del Messies Jesús.

e) L'opció per la comunitat

És per això que ens volem comprometre encara més a favor de la comunitat cristiana, capaç de relació i de diàleg amb la gent que desconeix Crist, a la qual pot oferir un acolliment cordial que és el rostre viu i concret del missatge evangèlic. L'aposta per la comunitat de fe viva no és pas per entotsolar-nos en les estructures de l'Església, sinó perquè elles siguin una mediació cada cop més oberta entre Déu Pare i els homes i dones que Déu estima. Voldríem que la Paraula i l'Esperit de Déu poguessin actuar amb tota la seva força. Qui rep aquests dons lliurement queda incorporat a la comunitat de la fe, tot aportant-hi els carismes amb què l'Esperit Sant l'ha dotat, i també les seves maneres de ser amb l'especificitat pròpia del poble al qual pertany el creient. D'aquesta manera s'il·lumina el procés de l'evangelització com el de

participar en les riqueses del Crist. Aquest procés pren com a pauta el que es diu en els Fets dels Apòstols 2,42: "Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries". Hi ha evangelització quan hom comença a freqüentar la pregària de la comunitat; quan participa amb fruit en la celebració de l'Eucaristia, per exemple tot aprofundint el sentit de l'Evangelí o creient que Crist es lliura per comunicar la seva vida divina; quan aprofundeix la fe de forma suficient per a viure cristianament en el món (ací se situa la formació catequètica i espiritual), i quan, lluny de prendre la comunitat com un feu o empresa propis, fa l'aprenentatge de l'amor fratern i solidari amb els necessitats, amb els malalts o amb els marginats. El Concili urgeix, per tant, la revitalització, la vertebració i l'articulació de totes les comunitats cristianes, les quals tenen com a centre la persona de Jesucrist, per tal que siguin evangelitzadores i evangelitzades: acollidores, fidels a la missió d'ajudar gent molt diversa a refer la seva experiència de Déu, humils, fraternes i obertes a les altres comunitats.

B. Els creients allunyats

2 A l'interior de l'Església local, i a l'entorn del bisbe, que és el testimoni de la fe apostòlica, són subjectes de l'evangelització els preveres i els diaques i totes aquelles persones que proclamen la bona notícia del Crist mitjançant la paraula i el testimoni d'amor fratern. Tot batejat s'ha de sentir cridat a aquesta proclamació. Per tant, el Concili Provincial Tarraconense insta les nostres Esglésies i tots els seus membres que, mitjançant la predicació ordinària i extraordinària, les celebracions litúrgiques, la seva presència en els mitjans de comunicació social, l'acció comunicativa de laics competents i el testimoni de la caritat que intenta donar resposta a les necessitats de la gent, assumeixin la missió d'anunciar la salvació de Crist, tot il·luminant amb la fe i amb l'esperança les grans qüestions de l'existència, a les quals sols l'amor de Crist pot donar sentit ple.

3 P El Concili se sent interpel·lat pel distanciament mutu entre l'Església i molts dels homes i dones del nostre país, tant si es tracta d'indiferents com de practicants ocasionals. Per això recomana als centres de teologia i de pastoral l'estudi d'aquests processos i de les seves causes i conseqüències. S'estudiaran, com més aviat millor, les causes derivades dels canvis de població -com ara les migracions internes-, les que es puguin atribuir a deficiències dels mateixos cristians o de les maneres de fer eclesiològiques, i també les que deriven del procés de secularització de la societat. Cada comunitat prendrà consciència dels processos d'allunyament que l'afectin, per tal d'actuar en conseqüència.

4 El Concili demana als pastors de parròquies, de comunitats i de moviments, i a tots els qui estan en missió en el món obrer, de la salut, de l'ensenyament, etc., que en totes les circumstàncies en què entrin en contacte amb els practicants ocasionals o amb els no practicants (en activitats parroquials, en la preparació i celebració dels sagraments, en les exèquies i en tot tracte personal) anunciïn Jesucrist salvador amb un gest i amb un llenguatge capaços de comunicar la tendresa i l'amor de Déu.

5 El Concili invita cada cristià a comunicar el Crist ressuscitat als homes i dones del seu entorn a través del testimoniatge i de la paraula, i encoratja tots els creients, grups eclesials i moviments especialitzats a continuar la tasca de l'evangelització del seu propi medi. El cristià ha d'aportar a la nostra societat un estil de vida sobri, solidari, amb una visió positiva del nostre poble, d'alegria que es comunica, de gratuïtat, de compromís i de participació en la vida associativa i política, i també de llibertat davant els nous ídols socials.

C. El carisma de la vida religiosa i l'evangelització

6 P El Concili Provincial Tarraconense agraeix a Déu el do de la vida religiosa, que enriqueix evangèlicament les nostres Esglésies amb la seva presència i activitat. Exhorta els religiosos i les religioses a mantenir-se fidels en el seguiment radical de Crist, amb el carisma específic de la pròpia vocació com a manera peculiar de contribuir a la santificació de la pròpia Església i a l'evangelització del món. El Concili veu la vida comunitària de les religioses i dels religiosos

com un signe visible de la comunió eclesial, i els demana que aprofundeixin aquesta comunió a tots els nivells possibles: participant més en la vida i en la pastoral de les Esglésies locals, arrelant-se més decididament en la pastoral del nostre país i en la seva cultura, fent gestos concrets de comunicació entre congregacions, sempre salvant el caràcter, el fi i les lleis fundacionals de cada institut (cf. CIC: c. 680). Veu necessari que el carisma de la vida religiosa sigui més conegut i valorat dins les Esglésies diocesanes. Per això cal tenir-la present en els plans d'estudis teològics i en tota l'acció pastoral. El Secretariat Interdiocesà de Relació Bisbes i Religiosos (SIRBIR) és un instrument adequat per a aprofundir la comunió i per a concretar línies de corresponsabilitat.

D. La catequesi dins la missió evangelitzadora de l'Església

7 VP El Concili Provincial Tarraconense valora les constatacions i propostes del I Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes i, d'una manera especial, fa seva la proposta primera del Congrés esmentat, que demana la creació d'un projecte global de catequesi per a les diòcesis de Catalunya. Aquest projecte global ha de contemplar aquests punts essencials: - La catequesi per a les grans etapes de la vida s'ha d'organitzar com un procés catequètic. - La catequesi d'adults és la forma principal de la catequesi, la qual cosa reclama que es redacti un catecisme d'adults. - Es demana una formació completa, actualitzada i permanent dels catequistes. El Secretariat Interdiocesà de Catequesi és l'organisme adequat per a l'elaboració de l'esmentat projecte, el qual, un cop aprovat per la Conferència Episcopal Tarraconense, cada bisbe decidirà d'aplicar-lo a la seva diòcesi, als arxiprestats i a les parròquies.

E. L'escola catòlica i els catòlics en l'escola pública

8 El Concili Provincial Tarraconense demana que les nostres diòcesis donin suport i potenciïn a fons l'escola catòlica, ja que és un espai d'educació i de formació d'infants, d'adolescents i de joves i un lloc important d'evangelització no sols de cara als alumnes sinó també de cara a les seves famílies. Que també es presti el mateix suport als professors catòlics que treballen a les escoles públiques i a les privades no confessionals.

9 El Concili insta que les escoles catòliques estiguin degudament arrelades al país i a la seva cultura. També demana que s'articuli millor la pastoral de les escoles catòliques amb la pastoral de joventut i amb la catequesi de l'Església local, en relació profunda i orgànica amb la pastoral diocesana. Per això, les escoles catòliques estaran en relació amb les parròquies, amb les comunitats i amb els moviments apostòlics en el marc dels arxiprestats o de les zones pastorals, per tal de garantir la complementarietat i la continuïtat en l'acció pastoral.

10 Els nostres bisbats, a través del Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya, de les delegacions diocesanes d'ensenyament, i en col·laboració amb els Centres de Teologia i de Pastoral i de les congregacions religioses dedicades a l'ensenyament, dissenyaran i desenvoluparan un programa de formació adreçat als professors de religió, als mestres i als professors catòlics que ho desitgin.

F. Informació religiosa a les escoles i instituts

11 El Concili Provincial Tarraconense exhorta els pares dels alumnes a demanar classe de religió catòlica per als seus fills, ja que és una manera ordinària i normal de complir el deure que tenen els pares cristians envers l'educació cristiana dels seus fills, a més de ser un dret fonamental reconegut per la Constitució (CE 27, 3). Exhorta també els bisbats a vetllar per la qualitat de la classe de religió en tots els centres d'ensenyament, i encoratja les corresponents entitats culturals i acadèmiques d'Església a col·laborar en la recerca, en la investigació i en l'anàlisi sobre el fet religiós i sobre la seva didàctica. El Concili, en vista de la creixent desinformació sobre el fet religiós que afecta la població escolar del nostre país, demana a la corresponent administració educativa que els alumnes de tots els nivells educatius no universitaris rebin la deguda informació sobre el fet religiós i la cultura cristiana i sobre la seva incidència en la història, en l'art i en els costums del nostre país. Demana també que l'ordenació curricular dels ensenyaments en els diferents nivells educatius faciliti la lliure opció dels pares per la formació religiosa escolar de llurs fills i alhora assegurui que l'àrea o matèria de

religió s'imparteixi en tots els centres en condicions anàlogues a les altres àrees o matèries fonamentals, i que el fet de cursar-la no comporti ni privilegi ni discriminació per a cap alumne.

G. Diàleg cristianisme-cultura

12 El Concili Provincial Tarraconense desitja que es potenciïn les institucions ja existents per al diàleg entre la fe i la cultura i que se'n creïn de noves allà on no existeixin i siguin necessàries, de manera que s'estableixi un terreny comú de col·laboració en el nivell cultural, especialment pel que fa als drets i valors humans i als progressos de la cultura.

13 Cada bisbat, a través de la delegació diocesana de pastoral universitària, estudiarà la conveniència de crear un o més centres culturals cristians destinats als professionals, als universitaris i a la gent del món de la cultura, com ara espais d'acolliment, d'espiritualitat i d'activitats culturals on es formin persones i on es realitzi la projecció d'un cristianisme sensible a la cultura del temps.

14 El Concili demana a les diòcesis que tenen centres universitaris que busquin solucions al problema de l'absència d'estudis teològics a les universitats, per tal que els universitaris puguin enriquir els seus coneixements amb estudis bíblico-teològics adients, de tipus històric o sistemàtic. En concret, valora positivament que s'elaborin acords amb les universitats per tal que aquests estudis puguin formar part dels crèdits de lliure elecció en els ensenyaments universitaris homologats.

H. Evangelització del poble a través de la cultura popular i dels mitjans de comunicació social

15 El Concili Provincial Tarraconense recomana potenciar les missions populars -degudament actualitzades-, les jornades i els cursos de formació cristiana, i els exercicis espirituals -de molta tradició i fruit en el nostre poble.

16 El Concili recomana que es promogui en les diòcesis, o entre diòcesis veïnes, la creació d'escoles pràctiques d'evangelització on es formin els subjectes de la pastoral (laics/laiques, religiosos/ses, preveres i diaques), tant en la proclamació del missatge de Crist que s'ha d'encarnar en la nostra societat com en l'ús dels moderns mitjans de comunicació social i en els nous procediments d'evangelització que els temps demanen.

17 El Concili insta els cristians que treballen en el camp de l'art, de la comunicació i de la creació de cultura popular per tal que hi encarnin la seva fe i no deixin d'intentar vehicular la saba de l'Evangeli en les seves produccions. Així mateix, demana la col·laboració dels cristians en les tasques d'evangelització directa a través dels mitjans populars de comunicació i en les escoles pràctiques d'evangelització. El Concili demana també que en cada diòcesi s'ofereixi un acompanyament pastoral adequat per formar bons tècnics i bons cristians, ja que en l'actuació dels cristians en els mitjans de comunicació social és imprescindible la mediació professional i el testimoni personal. Finalment, el Concili demana que, dins el marc de la Facultat de Teologia de Catalunya, es promogui la creació d'un grup d'investigació sobre la teologia i sobre l'ètica de la comunicació.

18 v Els bisbes potenciaran les delegacions diocesanes de mitjans de comunicació social i el Secretariat Interdiocesà de Mitjans de Comunicació Social (SIMCOS), amb el seu Gabinet d'Informació de l'Església a Catalunya, amb la finalitat de:

- a) recollir i difondre la informació religiosa;
- b) ajudar a formar opinió pública sobre les qüestions que afecten el poble des d'una perspectiva ètica i evangèlica;
- c) assessorar els pastors en les seves intervencions en els mitjans de comunicació social, i
- d) endegar un pla pastoral més global sobre l'ús adequat dels mitjans de comunicació social de cara a l'evangelització (prioritats i conjunció d'esforços).

19 Com a suport a totes aquestes tasques evangelitzadores, i donat que en el món actual calen, més que mai, espais de silenci i d'interiorització sostinguts per petites comunitats d'oració, per a afavorir l'experiència de Déu, el Concili, a més de recomanar vivament el recés en els monestirs i en els santuaris, de tanta tradició en el país, proposa la potenciació dels centres d'espiritualitat ja existents en les diòcesis o la creació de nous on no n'hi hagi, per tal de promoure des d'allí l'anunci de l'Evangelí i el seguiment de Jesucrist. Proposa també la dedicació d'espais de pregària i d'acolliment en algunes parròquies o en altres centres eclesials, al cor de les ciutats.

I. Nova situació intercultural i interreligiosa

20 El Concili Provincial Tarraconense agraeix als organismes de migracions i de marginació i a les diverses persones i entitats que treballen juntament amb gent d'altres països i cultures la tasca que realitzen amb una gran vocació i, sovint, amb manca de mitjans. També invita les diòcesis a potenciar el treball ja iniciat, tot aprofundint en l'acolliment i en el suport personalitzat als immigrants, i alhora defensant llurs drets (inclosa la llibertat religiosa) i promovent llur integració en la nostra societat.

21 El Concili invita les parròquies, els moviments, els col·legis i les comunitats cristianes a una tasca d'educació per a la convivència i d'obertura a les diverses cultures des d'un esperit de clara identitat cristiana i de valoració de tot allò de bo que l'Esperit hi ha sembrat. Així mateix exhorta les institucions d'abast intercultural, interconfessional i pastoral a realitzar estudis que ajudin a la comprensió i al discerniment evangèlic d'aquesta nova situació.

J. Atenció al món rural

22 P El món rural pateix un procés de transformació econòmica i social que afecta la vivència religiosa, les celebracions i els serveis eclesials. En aquest sentit, el Concili Provincial Tarraconense proposa: - Reconèixer la tasca feta, sovint callada i en solitud, per part de preveres, de diaques, de laics i de laiques, de religiosos i de religioses i de moviments especialitzats (JARC, MCPC). Se'ls demana que, lluny d'abandonar, continuïn afrontant les grans dificultats que pateixen aquests pobles, amenaçats per la pèrdua de la seva identitat. - Potenciar el treball de conjunt en el marc arxiprestal, com a unitat de pastoral, en funció de les possibilitats i de les limitacions de les petites comunitats, en el qual conflueixi la tasca de les parròquies, dels serveis, dels secretariats, de les delegacions i dels moviments. - Formar i acompanyar els laics i laiques amb missió pastoral per a assistir tant les comunitats com els moviments que tenen manca de prevere, sota la responsabilitat de la diòcesi pròpia i amb l'ajut subsidiari de la Conferència Episcopal Tarraconense. Cal suscitar vocacions en les comunitats per tal de realitzar aquests serveis, entre els quals destaquen la pregària, la lectura de la Paraula de Déu, la catequesi, la sol·licitud pels malalts, l'atenció als moviments del medi rural, no sols dels joves sinó de la gent gran, els serveis de solidaritat i la defensa dels drets dels seus habitants sense recursos. - Constituir un equip de treball interdiocesà (cf. Conferència Episcopal Tarraconense. Església i món rural, cap. V, 1992) amb l'objectiu d'elaborar un projecte de pastoral rural, tenint en compte la feina que està fent el Departament de Pastoral Rural del Centre d'Estudis Pastorals. En la mateixa línia es recomana l'inici d'un procés d'unificació dels moviments que treballen en el medi rural.

K. Pastoral obrera

23 El Concili Provincial Tarraconense valora i vol potenciar el treball de pastoral obrera que s'ha fet a Catalunya, en la línia del document de la LXII Assemblea Plenària de la CEE La Pastoral Obrera de toda la Iglesia. Per tant:

- Reconeix que el món obrer continua essent una realitat important, socialment i numèricament, en la nostra societat.
- Declara que l'evangelització del món obrer és l'objectiu central de la pastoral obrera i que s'ha de considerar responsabilitat i tasca de tota l'Església a través de les diferents mediacions pastorals.
- En especial considera important la formació de militants obrers cristians compromesos amb l'Església i disposats a transformar la societat.

- Recomanar que, des de la pastoral obrera, es potenciï la creació de grups o d'equips de pastoral obrera a les parròquies obreres o de barriada, ajudant així la formació de la consciència social i missionera dels cristians.
- La pastoral obrera ha d'actuar a l'interior de l'apostolat seglar, però en íntima relació amb la pastoral social i de la marginació.

L. Pastoral de la salut

24 Jesús passà fent el bé i guarint, com a signe del Regne. El Concili Provincial Tarraconense, doncs, convençut que l'Evangeli proclamat i viscut és font d'una nova qualitat de vida, també humanitzador i salvador, demana que l'activitat de la nostra Església i la de cada cristià manifestin aquesta Bona Notícia -talment com el bon samarità- donant suport i ajuda als adolorits i als malalts de tota mena, especialment als més desatesos, i sense oblidar els problemes específics de la gent gran. Si en algun moment cal que aparegui més clar l'amor de l'Església per tot home i tota dona és en el del dolor, així com també en les situacions al voltant de la mort. Les delegacions diocesanes de pastoral de la salut tenen la funció d'animar i de coordinar en cada diòcesi tot el camp de la pastoral de la salut a nivell parroquial, arxiprestal, hospitalari, etc. El Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut coordina i promou els aspectes d'aquesta pastoral en l'àmbit de la Tarraconense. Correspon a aquestes delegacions, entre altres, la tasca d'ajudar a potenciar un voluntariat preparat i generós al servei dels malalts en llur domicili o dels que estan en els hospitals. Cal també ajudar i servir les Fraternitats de Malalts en la defensa de llurs legítimes reivindicacions i en l'acompanyament que puguin necessitar en qualsevol cas.

II. MISSIÓ DEL LAÏCAT EN L'EVANGELITZACIÓ

25 El Concili Provincial Tarraconense reconeix que la participació del laïcat en la missió evangelitzadora és una de les prioritats i un dels reptes més importants de l'Església contemporània. Els laics i laiques són "cristians incorporats a Crist pel baptisme; constituïts com a Poble de Déu; participants a la seva manera de la funció profètica, sacerdotal i reial de Jesucrist; exerceixen la missió de tot el poble cristià en l'Església i en el món a través dels seus carismes diversos" (LG 31). Aquest repte del Concili Vaticà II continua essent una realitat candent en els nostres dies. Cal realitzar una tasca de conscienciació i de formació de tots els cristians i cristianes de cara a viure amb coherència la fe i la vida, a poder donar raó de l'esperança i a testimoniar l'amor de Déu. Les exhortacions apostòliques *Evangelii nuntiandi*, de Pau VI, i *Christifideles laici*, de Joan Pau II, han instat tota l'Església a fer realitat aquesta crida del Concili Vaticà II que, en definitiva, és una crida a restar fidels a l'Evangeli (Mt 28,19-20). Per això el Concili fa una crida urgent a tots els subjectes de la pastoral, d'una manera molt especial als preveres, als diaques, als religiosos i religioses, i als laics i laiques que exerceixen responsabilitats:

- A mantenir una voluntat eficaç que tot el laïcat prengui consciència de la seva responsabilitat evangelitzadora allà on se trobi.
- A animar el major nombre possible a organitzar-se d'acord amb els diversos carismes existents en l'Església, seguint la doctrina del Vaticà II i dels documents posteriors del Magisteri, a fi d'assolir la formació necessària per a poder donar testimoni de la fe i desenvolupar llur santificació en les situacions ordinàries de la vida (treball, família, medi ambient, vida social, cultural, política...), amb una actitud transformadora de la societat d'acord amb els valors evangèlics.

A. Opció prioritària per la pastoral de joventut

26 El Concili Provincial Tarraconense fa una crida urgent a les comunitats cristianes per tal que no manquin espais, persones dedicades i recursos infraestructurals i econòmics per a l'evangelització dels joves. Insta els rectors de parròquies de ciutat o rurals, els religiosos i religioses, els laics i laiques amb responsabilitats pastorals, a afavorir espais de trobada i de diàleg amb els joves del seu voltant per tal de créixer en el coneixement i estima del món jove i així establir vincles evangelitzadors amb els joves allà on es troben. Per a facilitar aquests

punts de contacte, cal promoure llocs d'encontre per als infants i per als joves amb un sentit d'acolliment i d'obertura a tots, a fi que des del lleure i l'acolliment es puguin obrir a la trobada amb Jesucrist vivent i a la participació en la comunitat cristiana.

27 El Concili fa una crida molt especial a tots els qui treballen en la pastoral dels adolescents per tal que s'esforcin a fi que els adolescents trobin, a través de la vida en grups cristians, un mitjà adient que els ajudi a viure i a testimoniar la fe.

28 P El Concili encomana a l'equip de delegats diocesans de pastoral juvenil i al Secretariat Interdiocesà de Joventut la coordinació de totes les realitats i moviments de joves existents en les diòcesis, en la línia de la Proposta de Pastoral de Joventut per a Catalunya i Balears (1994). Aquesta proposta, fruit d'una decisió de cooperació, és el marc global on podem articular totes les altres concrecions que segueixen. Per a dur-ho a terme cal:

- a) Potenciar el Consell Català dels Moviments Especialitzats.
- b) Endegar un moviment general de joves d'Acció Catòlica en connexió amb els moviments especialitzats.
- c) Atendre l'evangelització de tots els joves, tot articulant l'apostolat interpersonal, parroquial i del medi, i també la pastoral de les escoles catòliques i dels centres d'esplai i altres realitats de pastoral juvenil, amb l'ús dels moderns mitjans de comunicació que permetin de fer arribar un primer anunci evangèlic a tothom.
- d) Impulsar una pastoral global d'infància que articuli la tasca de la catequesi i de l'escola amb l'acció en l'àmbit del lleure o dels moviments infantils i que trobi després un entroncament amb la pastoral de joventut.
- e) Realitzar un estudi permanent de la realitat juvenil a Catalunya i de les respostes socials i pastorals que s'estan donant a casa nostra i en altres indrets.
- f) Assegurar la formació dels animadors i dels consiliaris dels joves mitjançant un programa global i sistemàtic.

B. Coordinació dels moviments de laics

29 El Concili Provincial Tarraconense encomana a l'Equip Interdiocesà de Responsables de l'Apostolat Seglar i Laïcal la tasca de:

- a) Potenciar els moviments d'Acció Catòlica, d'infants, de joves i d'adults, en la seva doble modalitat general i especialitzada (obrera, rural, universitària, professional, de la tercera edat, etc.), d'acord amb les notes que la defineixen: assumpció com a pròpia de la finalitat apostòlica de l'Església, direcció exercida pels seglars, l'organització com a element significatiu i eficaç, en comunió orgànica amb el ministeri pastoral del bisbe (Apostolicam actuositatem, 20; cf. Christifideles laici, 31; Laics cristians, Església en el món, 124-128).
- b) Establir lligams amb els col·lectius de voluntariat de cara a una major fluïdesa d'informació, de recepció i de formació i a un major impacte en la vida social (cf. CEE. L'Església i els pobres, 84-104).
- c) Ajudar els bisbes a discernir i a articular dins la pastoral diocesana els nous moviments en perspectiva evangelitzadora.
- d) Tenir cura de la formació permanent.

C. La participació de la dona en l'Església

30 Tenint en compte que la dona és discriminada de fet i sovint en molts nivells de la societat i de les comunitats cristianes, el Concili Provincial Tarraconense proposa:

- a) Reconèixer el protagonisme real i l'aportació específica de la dona en la societat i en l'Església, i respectar la seva dignitat com a persona, tot valorant les tasques que realitza en el seu compromís temporal (treball, família, opcions de vida, etc.) i eclesial (en les parròquies, les comunitats, moviments, serveis i en les delegacions).
- b) Reafirmar la voluntat eclesial de no discriminar la dona i les seves tasques per raó del sexe i vetllar per mantenir aquesta voluntat decidida.
- c) Aplicar, tenint en compte les diverses condicions canòniques de les persones, així com la naturalesa de cada ofici, les possibilitats que té l'actual Codi de Dret Canònic de participació dels laics i laiques en les responsabilitats pastorals, parroquials i diocesanes, com per exemple delegacions diocesanes, canceller-notari, ecònom de la diòcesi, etc. Demana

també que es continuï aprofundint, teològicament i antropològicament, sobre quina ha de ser l'aportació específica de la dona dins la societat i dins l'Església (cf. Joan Pau II, *Mulieris dignitatem*, 49-50).

D. Compromís socio-polític dels cristians

31 El Concili Provincial Tarraconense:

- Afirmar el deure dels cristians de comprometre's en el servei de la societat, en les seves diverses manifestacions: professionals, culturals, sindicals i polítiques.
- Instar les comunitats cristianes a respectar el pluralisme polític i a acompanyar amb atenció i amb respecte aquells cristians, laics i laiques, que treballen compromesos en la vida política, tenint en compte la complexitat d'aquest àmbit i alhora la necessitat d'una constant crida a la responsabilitat.
- Invitar a crear en els diferents bisbats un petit grup plural que pugui aprofundir en el tema, que ajudi els cristians compromesos i que n'engresqui d'altres a concretar llur compromís.
- Recomana al Centre d'Estudis Pastoral, en connexió amb el Secretariat Social, la creació de cursos i de seminaris, descentralitzats en els diversos bisbats i zones, sobre el sentit i sobre la importància de la participació dels cristians en els compromisos cívics i polítics (associacions de pares d'alumnes, associacions de veïns, col·legis professionals, partits polítics, sindicats, ateneus, entitats esportives i cultural-recreatives, voluntariat social, etc.).

E. Organismes de diàleg i corresponsabilitat

32 El Concili Provincial Tarraconense recomana vivament la creació de Consells de Pastoral en els diversos àmbits de la vida de l'Església: parròquies (o grups de parròquies veïnes quan aquestes són tan petites que no permeten de tenir-ne), arxiprestats, diòcesis, o la potenciació dels ja existents, a fi que siguin realment una mediació eficaç per a fer realitat la comunió i la corresponsabilitat de tots els membres de les respectives comunitats i llur acció evangelitzadora.

III. LA FAMÍLIA CRISTIANA, COMUNITAT CREIENT I EVANGELITZADORA

A. La família, llar de vivència cristiana

33 Donada la importància i l'especificitat de la família cristiana per a l'Església, el Concili Provincial Tarraconense demana que s'incorporin matrimonis i famílies tant en els centres de reflexió teològica i pastoral com en els organismes diocesans, si més no quan es tractin qüestions que afecten la vida familiar. La redacció d'un Directori Pastoral Matrimonial i Familiar pot ser el primer fruit d'aquesta col·laboració a l'interior de l'Església.

34 El Concili demana als matrimonis i a les famílies cristianes que, soles, i encara més bé unides a altres grups de famílies, defensin els seus drets, reclamin les ajudes necessàries i promoguin les estructures socials i jurídiques que tutel·lin la seva dignitat i que els facilitin el compliment més ple de llur missió. Totes les comunitats cristianes els faran costat i els ajudaran en aquestes tasques.

35 El Concili vol que es potenciïn en les diòcesis -i, si calgués, que es creïn- els organismes adients de pastoral familiar, i que es desenvolupin les necessàries col·laboracions interdiocesanes. És missió d'aquests organismes, entre altres, la reflexió competent i l'orientació sobre els problemes que preocupen concretament les famílies d'acord amb el Magisteri, i procurar ajudar-les en llur missió.

36 El Concili insta la creació de serveis d'orientació familiar allà on sigui possible d'establir-los amb la qualitat requerida (amb mitjans i amb persones preparades teològicament, científicament i psicològicament). Aquests serveis assessoraran els matrimonis i les famílies en les qüestions morals, en les dificultats de parella, de procreació responsable i d'educació dels fills, així com també els serviran, els acompanyaran i els ajudaran quan passin per situacions personals, conjugals i familiars doloroses (per exemple, la viduïtat) o conflictives (per exemple, la separació).

37 Els bisbes de la Tarraconense, tot mantenint sempre la fidelitat plena a la doctrina de la fe, es comprometen a acollir, a potenciar i a discernir les recerques i els resultats científics, antropològics i teològics dels especialistes en aquest camp i a tenir-los en compte en la pastoral.

38 El Concili recorda a tots, i de manera especial als ministres de la reconciliació en l'exercici de llur ministeri, que, de cara a la progressió de la vida cristiana i sense rebaixar les exigències de l'Evangeli, cal, en qualsevol circumstància, que quedi ben manifesta la confiança en la bonesa i en la misericòrdia divines vers tots nosaltres en el nostre itinerari gradual vers Déu. És aquesta manifestació de bonesa i de misericòrdia la que volem que presideixi la pastoral de les nostres diòcesis.

B. Família i educació integral

39 El Concili Provincial Tarraconense agraeix el servei eclesial que fan els diversos moviments familiars cristians en l'acompanyament humà, espiritual i pastoral dels matrimonis i de les famílies, i insta les delegacions d'apostolat seglar a prestar un veritable suport a la tasca de creixement (personal i dels esposos) i d'assumpció de responsabilitats familiars i socials que aquells fomenten. El Concili vol recordar que són també moviments familiars, i molt apreciats, els que atenen especialment els col·lectius de separats fidels al vincle matrimonial i els que es preocupen dels vidus cristians.

40 Conscients de les dificultats que implica avui la vida matrimonial i familiar reeixides, el Concili insta que, allà on sigui possible, es creïn o es potenciïn centres de preparació al matrimoni i s'hi destinin mitjans suficients que facilitin el compliment de llur missió. En qualsevol cas cal que en la catequesi i en els diversos moviments d'adolescents i de joves es tingui present una educació integral que no menystingui els aspectes sexuals, afectius i morals de la persona. Serà una preparació llunyana al matrimoni.

41 El Concili lloa les famílies cristianes que són generoses en la transmissió de la vida i també els esforços que fan per l'educació dels seus fills i les encoratja a avançar encara més en l'intent d'obtenir-ne l'educació integral (intel·lectual, afectiva, sexual, social, religiosa i vocacional). En tot aquest procés els pares hi tenen un paper insubstituïble i una responsabilitat irrenunciable, sense que això vulgui significar el menysteniment de l'acció d'altres tan importants com són els educadors i els catequistes, amb els quals cal col·laborar. Fent-ho així els pares aconsegueixen llur missió, encara que no sempre aconsegueixin els resultats humans i cristians que pretenien.

C. Pastoral de les famílies en situacions especials

42 El Concili Provincial Tarraconense manifesta que els cristians casats civilment, les parelles que conviuen i que no han contractat matrimoni i els divorciats tornats a casar no han de considerar-se separats de l'Església, i vol que trobin acolliment fraterne al seu interior. Desitja que, amb l'ajuda, si cal, dels organismes d'assessorament jurídic i pastoral diocesans, procurin de regularitzar llur situació, i desitja també que puguin participar en el culte i en les activitats apostòliques en la mesura que sigui possible d'acord amb les normes pastorals del Magisteri. Aquest acompanyament pastoral es farà sempre de manera que reflecteixi les entranyes d'amor i de misericòrdia de Déu Pare en la veritat de l'Evangeli.

43 El Concili fa una crida a tots els cristians per tal que lluitin decididament contra totes les causes que empenyen vers la interrupció d'una vida humana ja iniciada. El Concili insta també tothom a acollir, a respectar i a defensar les mares que han concebut fora del matrimoni, i exigeix que s'eviti qualsevol coacció a contraure matrimoni a causa de l'embaràs.

44 El Concili insta a compartir amb afecte i amb solidaritat eficaç, personal i comunitària, els problemes de tota mena que comporten per a les famílies els fills amb limitacions físiques o psíquiques greus, els quals són persones i ningú no té dret a menysprear-los, i sovint són fills afectuosos i agraïts.

45 El Concili demana que es promoguin institucions que acullin, econòmicament, sanitàriament i en la més estricta tutela del secret, les mares que acceptin de dur a bon terme el fill que porten en el seu si. Correspondrà a elles, preveient l'esdevenidor i cercant el major bé del fill, decidir si se'n fan càrrec o bé si el donen en adopció. El Concili demana a les congregacions religioses que col·laborin en la creació i en el manteniment d'aquestes institucions, i manifesta el seu agraïment profund a les que sacrificadament ja s'hi dediquen.

46 El Concili demana que no manquin cristians que estiguin disposats a subvenir a les necessitats dels menors en dificultats greus i dels desemparats, mitjançant, si cal, l'acceptació de la guarda, àdhuc de la no remunerada, o també de l'adopció. En aquest darrer cas, també demana a les autoritats civils que es facilitin i s'agilitin els tràmits de cara a l'adopció de fills.

IV. PLA CONCILIAR DE FORMACIÓ

47 VP Els bisbes oferiran un pla de posada al dia i de formació permanent de tots els subjectes actius de la pastoral, en el termini de deu anys. Aquest pla inclourà la formació humana (psicològica i sociocultural), teològica, espiritual, pastoral i la iniciació a les tècniques

actuals de comunicació. La Conferència Episcopal Tarraconense realitzarà aquest projecte amb la col·laboració de professors que designarà d'entre els de la Facultat de Teologia, del Centre d'Estudis Pastoral i d'altres centres i instituts existents en les nostres diòcesis.

CAPÍTOL SEGON

LA PARAULA DE DÉU I ELS SAGRAMENTS EN LES NOSTRES ESGLÉSIES

I. LA PARAULA DE DÉU, FONT DE LA VIDA DE L'ESGLÉSIA

48 P L'Església escolta la Paraula de Déu i la proclama com a Paraula de salvació (cf. DV 1). El Concili Provincial Tarraconense insta cada fidel cristià a escoltar-la, a llegir-la personalment, a meditar-la, a celebrar-la en l'Església i a pregar amb ella, per tal de viure de la seva força transformadora i en plena obediència de fe al Senyor, sota el guiatge de l'Esperit Sant, a l'interior de la gran Tradició de l'Església (cf. DV 9) i de la interpretació autèntica del Magisteri (cf. DV 10).

49 La celebració litúrgica és el moment privilegiat de l'anunci de la Paraula de Déu. En la litúrgia, Déu parla al seu poble, Crist anuncia l'Evangeli (cf. SC 33). En la proclamació litúrgica, la Paraula constitueix un esdeveniment sempre nou; l'Esperit "recorda" als fidels la Paraula de Jesús (cf. Jn 14,26) i els introdueix en l'acció sacramental (cf. OLM 3). El Concili urgeix els ministres sagrats i, en el seu cas, els qui moderen les celebracions a vetllar per tal que la sagrada Escripura sigui sempre proclamada en l'assemblea litúrgica amb la qualitat espiritual i tècnica que li correspon, sense improvisacions, per lectors competents i conscients que Crist és present quan es llegeixen les Escripures en l'Església (cf. SC 7).

50 La pregària amb paraules de l'Escripura és, tradicionalment, la més excel·lent: responem a Déu amb les seves mateixes paraules. Per això els salms són, des dels inicis, la pregària preferida de l'Església, juntament amb el pànostre. L'Església prega d'aquesta manera sobretot en la Litúrgia de les Hores. El Concili recomana vivament que progressi la pràctica de la pregària comuna de l'Església amb la Litúrgia de les Hores, sobretot Laudes i Vespres, a les catedrals, a les parròquies, a les esglésies, en les reunions de cristians i àdhuc en la pregària familiar (cf. IGLH 20-27).

51 v L'homilia és una tasca fonamental del ministeri dels pastors de l'Església. Ha de prendre com a punt de partença els textos bíblics i litúrgics, perquè forma part de la celebració (cf. SC 35). Ha de ser clara, intel·ligible, encarnada en la realitat de la vida, proporcionada a la celebració i que introdueixi a la participació sacramental. Cal preparar-la acuradament, sense excloure l'ajut dels laics, si sembla oportú. Per això s'assegurarà en la Facultat de Teologia de Catalunya i en totes les cases de formació al ministeri dels nostres bisbats, juntament amb la formació bíblica, la iniciació específica a l'art de l'homilètica.

52 v Atenent a la importància dels textos que es canten en la celebració litúrgica, el Concili urgeix l'observança de la norma conciliar: "Els textos destinats al cant sagrat han d'estar d'acord amb la doctrina catòlica; més encara, han de ser trets sobretot de les sagrades Escripures i de les fonts litúrgiques" (SC 121). Els bisbes de Catalunya confiem a la Secció de Música de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia la preparació d'un "Cantoral bàsic", amb textos impregnats del llenguatge de la Bíblia i de la litúrgia que puguin ser aprovats per la Conferència Episcopal Tarraconense per a l'ús litúrgic (cf. IGMR 26); es vetllarà perquè la música d'aquests cants sigui també de qualitat i tingui en compte la pluralitat de formes musicals, mentre siguin adients a la celebració litúrgica.

53 El Concili urgeix a tots els qui, de diverses maneres, tenen responsabilitats especials en relació amb la Paraula de Déu que vetllin per progressar en una formació bíblica -espiritual i tècnica alhora- que els faci capaços d'esdevenir-ne ministres fidels en l'Església. La formació bíblica i el seu constant aprofundiment serà un dels elements que caldrà vetllar en la formació (inicial i permanent) dels preveres i dels diaques. Igualment, els qui exerceixin el ministeri de lectors en l'assemblea han de tenir la formació bíblica adequada, la qual serà també part essencial en els programes de formació dels catequistes. Les institucions docents especialitzades en el camp dels estudis bíblics estaran al servei d'aquesta formació.

54 Amb l'objectiu de relançar la pastoral bíblica, els bisbats de Catalunya potenciaran l'Associació Bíblica de Catalunya com a instrument de difusió popular de la Paraula de Déu.

55 v D'acord amb l'itinerari catequètic exposat en el Fons Bàsic aprovat per la Conferència Episcopal Tarraconense, es distribuiran els continguts del missatge bíblic en cadascun dels diversos processos de la catequesi -infants, joves i adults. En l'elaboració dels catecismes i del material catequètic, es tindrà cura d'utilitzar pedagògicament el llenguatge bíblic.

56 De cara a la necessària memorització del text de la sagrada Escripura, i sense detriment de l'ús d'altres traduccions degudament aprovades, el Concili constata els avantatges de donar caràcter oficial en tots els camps de l'acció eclesial a una sola versió dels textos bíblics. La Conferència Episcopal Tarraconense encomanarà a uns experts l'estudi del tema, atenent a l'existència i a l'ús adquirit de les versions litúrgiques oficials.

57 El Concili encomana a les parròquies i a les altres comunitats eclesials que programin la iniciació del poble de Déu en la lectura espiritual i eclesial de la sagrada Escripura, de manera que aquesta lectura comporti la pregària i la contemplació, i condueixi a un estil de vida evangèlic. Una de les maneres de fer-ho pot ser potenciar la reflexió bíblica en grup.

58 v La Conferència Episcopal Tarraconense encomanarà a la Comissió Interdiocesana de Litúrgia, conjuntament amb el Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, la preparació d'un llibre de pregàries o devocionari, de continguts bíblics i litúrgics, que faciliti l'oració personal i la iniciació a la pregària en l'àmbit familiar i que ajudi a fomentar la fe del Poble de Déu en la Paraula i a modelar-la progressivament segons l'esperit que anima tota l'Escripura.

II. EL DIUMENGE I L'EUCARISTIA DOMINICAL

59 P Sempre que la comunitat cristiana es reuneix per celebrar l'Eucaristia, anuncia la mort i la resurrecció del Senyor, en espera del seu retorn gloriós. Això es manifesta especialment en l'assemblea dominical, és a dir, aquell dia de la setmana -el primer- en el qual el Senyor ressuscità d'entre els morts i en el qual, seguint la tradició apostòlica, se celebra d'una manera especial el misteri pasqual en l'Eucaristia. A fi que els fidels acceptin positivament el precepte sobre la santificació de les festes i compreguin la raó per la qual l'Església els convoca a l'assemblea eucarística dominical, el Concili Provincial Tarraconense insisteix en la necessitat de presentar en tots els àmbits de l'educació de la fe, sobretot en la predicació i en la catequesi, el diumenge com a dia joios del Senyor ressuscitat, a partir del seu element central, que és l'Eucaristia, i de tot allò que l'ha d'acompanyar com a festa primordial, en la qual els fidels, reunits en l'Esperit Sant, escolten la Paraula de Déu i participen en el misteri pasqual, amb experiència renovada de la seva condició de membres de l'Església de Déu, i en acció de gràcies i de lloança. El Concili afavoreix totes les iniciatives que procuren que el diumenge sigui també dia d'alegria i de repòs i les que condueixen a la pràctica de les obres de misericòrdia, a la vida familiar i a la comunicació entre les persones. La pregària més prolongada, particularment si no es pot participar, per raons greus, en l'Eucaristia, és un dels elements a fomentar (cf. Instrucció Eucharisticum Mysterium, 25, i SC 106).

60 El Concili valora i vol que sigui protegida la dimensió humanitzadora i cultural que ha representat el diumenge en la nostra civilització, i demana que, davant el procés de transformacions culturals i socials i davant els canvis produïts en l'estructura parroquial, es promoguin estudis sobre els diversos aspectes de l'assistència i de la participació en l'Eucaristia i sobre la pastoral del cap de setmana.

61 El Concili exhorta les comunitats cristianes a donar al Tridu Pasqual, centrat en la Vetlla, el relleu celebratiu que li escau, i a fomentar alhora més intensament, durant la Quaresma i en la Cinquantena Pasqual, la vida sacramental i una formació cristiana orientada vers la renovació del compromís baptismal.

62 El Concili recomana vivament als rectors de les esglésies que revisin periòdicament la qualitat espiritual i eclesial de les celebracions eucarístiques, especialment les dels diumenges, expressió privilegiada de la vida comunitària. Els consells de pastoral i les persones que col·laboren en la preparació de les celebracions podran aportar també la seva ajuda a aquesta revisió.

63 El Concili urgeix la formació litúrgica de tot el poble de Déu, cridat a participar en la litúrgia de l'Església en virtut del sacerdoci comú (cf. SC 14 i LG 10). Pel seu específic ministeri, urgeix la formació litúrgica dels ministres sagrats o dels qui es preparen per a ser-ho, així com aquella que correspongui als qui són cridats a un servei particular en l'assemblea, especialment els lectors, els qui serveixen el sacerdot i els responsables dels cants i de la música. Per a la formació litúrgica, en els seus aspectes teològics i històrics, espirituals, pastorals i jurídics (cf. SC 16), es comptarà amb les institucions docents especialitzades en el camp dels estudis litúrgics i de la pastoral litúrgica.

64 El Concili demana que es garanteixi la participació i alhora la qualitat estètica de les celebracions, amb l'exercici corresponent dels diversos ministeris i funcions; l'expressivitat dels símbols i la noble simplicitat dels ritus d'acord amb els llibres litúrgics; les condicions del lloc de la celebració, i els cors i els grups musicals que sostinguin i enriqueixin el cant del poble, tenint en compte les peculiaritats de cada comunitat.

65 El Concili recomana que es faci un esforç per coordinar els horaris i el nombre de les celebracions, en funció de les necessitats dels fidels, del nombre de preveres i de la qualitat de les celebracions. Es tindrà cura de no suprimir l'Eucaristia en els pobles petits, encara que a tal fi calgui reduir el nombre de celebracions en les grans ciutats. Si el nombre de preveres no permet d'assegurar de cap manera l'assemblea dominical eucarística en totes les comunitats, el bisbe de cada Església, amb el seu presbiteri, estudiarà la conveniència d'aplicar el "Directori per a les celebracions dominicals en absència de prevere".

III. PASTORAL SACRAMENTAL

66 P El Concili Provincial Tarraconense declara com una de les seves prioritats la voluntat de dur a terme en les nostres Esglésies una pastoral sacramental que expressi amb millor transparència que els sacraments són celebracions de l'Església, accions del Senyor ressuscitat, que salva i santifica els homes per la força de l'Esperit Sant. Aquesta pastoral ha de tenir en compte alhora:

- L'acolliment positiu, realista i fraternal que, tant els pastors com els laics que col·laborin amb ells, han de donar als qui desitgen celebrar els sacraments.
- La màxima atenció i respecte envers la situació de la fe i el procés espiritual de cada persona, especialment si freqüenta només ocasionalment els sacraments.
- Els processos de preparació per a la recepció fructuosa del sacrament: dimensions humana, espiritual, catequètica i celebrativa.

- La iniciació pedagògica al llenguatge de la litúrgia, que permeti d'entrar en la participació activa i conscient.
- La celebració mateixa del sagrament, com a realització de l'encontre eclesial i personal amb Jesucrist i, en conseqüència, com a moment fort d'entrada en el misteri del do de Déu, de lloança i d'acció de gràcies, i alhora de gran força evangelitzadora.
- La valoració del ritu eclesial a partir de l'antropologia, de l'Escriptura, de la Tradició de l'Església i de la celebració mateixa.
- El seguiment personal, relacionat amb la recepció dels sagraments, que permeti el creixement en la gràcia rebuda i la continuïtat entre la celebració i el compromís moral.

67 VP Per tal d'aconseguir que la pastoral sacramental es realitzi d'una manera eficaç i manifesti de forma creïble la importància dels sagraments per a la vida cristiana, la Conferència Episcopal Tarraconense encomanarà a la Comissió Interdiocesana de Litúrgia, amb col·laboració interdisciplinària d'altres experts, la redacció d'un directori marc de pastoral sacramental. Aquest directori tindrà com a punt de partença els rituals actualment vigents i la normativa canònica general, i establirà uns criteris clars que tinguin en compte les disposicions ja donades en les nostres Esglésies, les diverses situacions socials i pastorals en què aquestes es mouen i l'àmbit interdiocesà en què molts fidels viuen la vida sacramental, a conseqüència de la gran mobilitat actual i de la pluralitat de les situacions personals.

68 VP A l'interior del directori marc s'inclouran orientacions sobre la petició del baptisme per part d'adults, de joves i d'infants en edat escolar i es determinarà el procés catecumenal que caldrà seguir en cada cas. Igualment, a l'interior del mateix directori es fixaran uns criteris de pastoral sacramental amb relació als cristians en situació familiar irregular, per tal que no els manquin els ajuts de la comunió eclesial (cf. capítol 1r, resolució 42).

69 v La Conferència Episcopal Tarraconense, atenent les prescripcions de c. 826 § 1 i 2, vetllarà la revisió de les versions litúrgiques a mesura que es procedeixi a noves edicions típiques dels llibres litúrgics propis, amb una atenció particular al seu caràcter de creació literària específica de la pregària de l'Església, destinada a ser proclamada, escoltada i assimilada pel poble cristià.

70 El Concili demana que s'elaborin i que s'ofereixin als pastors i a tots els qui intervenen en la pastoral sacramental -amb la col·laboració dels organismes diocesans i interdiocesans de litúrgia i de catequesi i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona- materials que els ajudin en la preparació i en la celebració dels sagraments, tenint en compte la diferent situació dels qui els reben.

71 El Concili constata que hi ha una profunda preocupació de pastors i de fidels referent al sagrament de la Penitència. Cal orientar els esforços (catequètics, celebratius...) per tal de revaloritzar-lo com a celebració joiosa del perdó de Déu, de la reconciliació fraterna i de la crida a lluitar contra el pecat i contra el mal i contra les seves arrels. Els bisbes de Catalunya exhorten els pastors i els catequistes a presentar als fidels, des de l'inici de la catequesi i a la llum de l'exhortació apostòlica Reconciliació i penitència, la doctrina catòlica sobre el sagrament de la reconciliació com a donació del perdó i de la pau de Déu -pel ministeri de l'Església- al "jo pecador", és a dir, a cadascun dels qui confessen els seus pecats; exhorten especialment els ministres de la reconciliació a intensificar la preparació a aquest ministeri, tant des del punt de vista teològic com espiritual, per a poder ser millors instruments del Crist que acull i perdona els pecadors; els demanen igualment que revisin la manera com celebren aquest sagrament, per tal d'adaptar-se a l'actual disciplina de l'Església i d'educar els fidels a comprendre-la i valorar-la. Cal no oblidar que la valoració del sagrament de la Penitència demana una predicació més intensa del sentit de Déu, del sentit del pecat i de la conversió; una pastoral adient dels temps i dels dies penitencials; un aprofundiment sempre renovat de la teologia moral, i una atenció a les ciències de l'home i a la il·luminació de les consciències.

72 El Concili urgeix tots els fidels a assegurar que els malalts rebin l'atenció fraternal i personal que mereixen i que no els manqui, en el moment oportú, la participació en els

sagraments de l'Església (penitència, comunió eucarística, unció, viàtic). A més dels preveres i dels diaques, també els religiosos i els laics, i en particular els professionals cristians, tenen un paper important en l'acolliment humà i cristià de les persones afectades per la malaltia, per les discapacitats o per la vellesa.

73 Les exèquies cristianes són un moment important de professió de fe en la resurrecció i una oportunitat per a testimoniar el futur i l'esperança que l'Església anuncia, en nom de Déu, als qui creuen. Els pastors de l'Església tenen, especialment en les exèquies, la missió de ser "educadors de la fe i ministres del consol" (Ritual, n. 16). Per això, el Concili urgeix que es garanteixi en qualsevol cas la celebració de les exèquies en un clima d'acolliment fraterne i d'esperança cristiana, de respecte al dolor i d'anunci de la Pasqua de Crist. El caràcter profundament humà i religiós de les exèquies en fa un moment privilegiat d'evangelització. La celebració de l'Eucaristia és una part important de les exèquies cristianes.

74 P El Concili exhorta a tenir cura especial de les celebracions que tradicionalment apleguen cristians que només de manera ocasional participen en la litúrgia de l'Església: baptismes, primeres comunions, casaments, enterraments, misses del gall, Diumenge de Rams, festes majors, aplecs i romiatges, processons... Aprofitant la dimensió evangelitzadora que haurien de tenir aquestes celebracions, cal orientar aquests fidels vers un major sentit de pertinença a la comunitat cristiana, tot valorant les diverses situacions i sensibilitats culturals.

75 El Concili exhorta les comunitats cristianes a prendre consciència de les necessitats i de les aspiracions dels joves, per tal que, acollits generosament, rebin una iniciació a la fe i siguin introduïts, d'una manera progressiva i creativa, a la vida sacramental.

CAPÍTOL TERCER

LA SOL·LICITUD PELS MÉS POBRES I MARGINATS

I. AL SERVEI DE LA CORRESPONSABILITZACIÓ ECLESIAL DAVANT LA POBRESA I LA MARGINACIÓ

A. Sol·licitud general pels més pobres i marginats

76 VP Atès que Jesucrist, el nostre Salvador, enviat pel Pare, essent ric es va fer pobre per nosaltres; experimentà des de la seva infància condicions de precarietat i de persecució; practicà amb la seva vida d'artesà l'evangeli del treball; s'adjudicà a la sinagoga de Natzaret l'evangelització dels pobres com a tret messiànic; proclamà benaurats els pobres, els qui ploren i els qui tenen fam i set de justícia; s'anuncià com el definitiu jutge de la Història, identificant-se amb els qui pateixen fam, set, nuesa, malaltia i empresonament; experimentà a través del sofriment què vol dir obeir; s'anorrea fins a la mort, i mort en creu, i entrà a la glòria de la resurrecció, des de la qual i en la qual està amb nosaltres dia rere dia, atorgant-nos l'Esperit Sant que ens transforma en Ell, que ens fa comprendre les seves paraules i que ens n'ensenya la plenitud de sentit, els membres d'aquest Concili es proposen fermament, ells mateixos -i ho exhorten vivament als germans de les Esglésies de la Tarraconense-, de viure com Jesucrist visqué i de proclamar el missatge que Jesucrist proclamà.

77 V El Concili exhorta a:

- a) Revifar la tradició, tan intensament viscuda en els primers segles de l'Església, de vincular visiblement la celebració de l'Eucaristia amb la caritat fraterna, insistint de manera particular en la relació entre la Fracció del Pa i la comunió cristiana de béns, en la lògica que porta de la compartició dels béns eternals al compartiment dels béns temporals, i en la coherència que impulsa les Esglésies riques a obrir-se a les necessitats de les Esglésies pobres.
- b) Instar tots els cristians -clergues, religiosos i laics- a realitzar la síntesi entre fe i vida apressada pel Concili Vaticà II, i denunciar la separació entre el missatge cristià i la pràctica social, que afecta molts membres i grava molts costums de les nostres comunitats eclesials.

78 El Concili exhorta a avançar pels camins que són propis de la doctrina social de l'Església. En concret a:

- a) Aprofundir-ne les exigències de formació, de coordinació i d'atenció a la pastoral de la marginació;
- b) Exigir-ne la coherent pràctica i el consegüent testimoniatge intraeclesials pel que fa als drets, a l'ús dels béns temporals i a l'ètica econòmico-social;
- c) Instar-ne la concreta activitat en els àmbits de Càritas, de la vida consagrada, del voluntariat social i del compromís social, cultural i polític;
- d) Cuitar-ne l'activitat pel que fa als àmbits específics que afecten els malalts, els presos, el Tercer Món, les zones rurals, el món marítim i el Quart Món.

79 P També exhorta a:

- a) Intensificar el treball que -en funció de la pastoral de la pobresa i de la marginació- les nostres Esglésies duen a terme a favor de drogoaddictes, alcoholics, malalts de la sida, "sense sostre", mendicants, amenaçats d'avortament i d'eutanàsia, infants i adolescents preterits, gent gran sola i abandonada, pobres de mitjans materials i de vivència religiosa, transeünts, migrants, maltractats, analfabets, aturats i minipensionistes, tenint en compte els principis, criteris i directrius de la doctrina social de l'Església.
- b) Reconèixer en aquest treball la presència evangèlica de Jesús, el bon Samarità, que el suscita, el sosté, el purifica i l'obre a ulteriors horitzons, i donar gràcies a Déu per tants

cristians, sovint abnegats i anònims, que el viuen com a preciosa realització de l'amor al proïsme.

B. Conveniència d'un secretariat social

80 P a) Cal convidar Càritas i la resta de les institucions eclesials que treballen en el camp de l'assistència, de la promoció i de la prevenció social de cada bisbat a iniciar o intensificar els contactes amb vista a crear una delegació, un secretariat o un organisme que animi i coordini tota la pastoral social de la diòcesi.

b) Quan la Conferència Episcopal Tarraconense, per iniciativa pròpia o a petició de la majoria de les delegacions diocesanes esmentades, ho vegi necessari o convenient, es constituirà un Secretariat Interdiocesà de Pastoral Social -partint de les realitats diocesanes i interdiocesanes ja existents- el qual, respectant el principi de subsidiarietat, tindrà aquestes dues funcions:

- Difondre la doctrina social de l'Església; elaborar, a la llum de l'Evangeli, la reflexió que la pobresa en el món, i la de Catalunya en particular, susciten; denunciar les estructures injustes i afrontar els nous reptes que presentin la pobresa i la marginació;
- Animar la pastoral social; interrelacionar i coordinar les delegacions, els secretariats o els organismes diocesans esmentats; fomentar i acompanyar la realització d'accions socials interdiocesanes.

81 El Concili Provincial Tarraconense demana d'aplicar, en funció de les realitats i de les possibilitats de les nostres Esglésies, les propostes operatives del document La Caritat en la vida de l'Església, aprovat per la Conferència Episcopal Espanyola amb data de 15-20 de novembre de 1993, i assumir el missatge doctrinal del document L'Església i els pobres, de la Comissió Episcopal de Pastoral Social (21 de febrer de 1994), centrat en els cinc eixos següents: escoltar el clamor dels pobres; denunciar la injustícia, com a causa de la pobresa; comprometre's -l'Església i els cristians- en la lluita per la justícia; avançar -l'Església- en el servei als pobres, i viure l'espiritualitat cristiana de la pobresa.

II. EXIGÈNCIA INDEFUGIBLE DEL TESTIMONIATGE INTRAECLÉSIAL

C. Pràctica dels drets dins l'Església

82 v El Concili Provincial Tarraconense exhorta a respectar els drets de la persona humana dins l'Església. Ningú no ha de ser privat dels drets comuns en cap mena d'associació eclesial.

83 v Els qui serveixen l'Església amb un treball professional han de gaudir de suficients mitjans d'existència i de les assegurances socials vigents. Per tant, el Concili:

- a) Apressa totes les institucions -tant les de les nostres Esglésies diocesanes com les pròpies de la vida consagrada- que tenen treballadors contractats, a retribuir-los amb uns salaris que siguin veritablement justos i equitatius i a avançar pels camins de llur promoció, alhora que recorda llur dret a associar-se sindicalment.
- b) En particular, insta la recerca de mitjans per a solucionar, allí on sigui el cas, la situació precària dels professors de religió laics.
- c) Així mateix, exhorta vivament a mantenir i intensificar un estil de feina ben feta i evitar el pecat d'omissió en l'àmbit laboral-eclesial, és a dir, el pecat capital de la mandra.

84 El Concili reconeix que les dones han de gaudir de la responsabilitat i de la participació que els correspon en la vida comunitària de l'Església. En particular, cal que les nostres diòcesis, a tots els nivells, els facilitin les funcions que els obre el nou Codi de Dret Canònic.

85 v També reconeix que tots els membres de l'Església tenen dret a no ser espiritualment marginats. En particular, gaudeixen dels drets a una convenient llibertat d'expressió i de pensament; a ser escoltats i consultats, en la mesura de llur ciència, competència i aptitud (CIC: c. 212 § 3), en un esperit de diàleg que mantingui la legítima varietat dins l'Església, i a participar amb l'adient corresponsabilitat en la preparació de les decisions i en els consells en els seus diversos graus.

D. Ús dels béns temporals dins l'Església

86 El Concili Provincial Tarraconense exhorta a:

87 VP a) b) El Concili Provincial Tarraconense insta a:

- a) Basar la gestió econòmica diocesana en la comunió cristiana de béns; per tant, presentar l'economia no solament com una font d'ingressos destinats a subvenir les despeses de la institució, sinó també com una expressió de l'esmentada comunió.
- b) Administrar els béns amb eficàcia i amb professionalitat, i alhora amb la participació dels qui treballen en el món dels pobres.
- c) Fer, les diòcesis i les institucions que en depenen, un cens de tots els immobles de què disposen a fi que es puguin posar al servei de les diverses necessitats socials (entre elles les d'habitatge).

88 El Concili Provincial Tarraconense demana fer -les diòcesis- un estudi del patrimoni i de l'ús dels fruits de les fundacions existents; de les possibilitats d'adreçar aquests fruits a finançar accions socials, tant intraeclesials com extraeclesials, i de la viabilitat de la reconversió, a curt termini, de fundacions d'escassa dimensió evangèlica, servades sempre les prescripcions de l'ordenament canònic.

E. Ètica econòmico-social

89 El Concili Provincial Tarraconense demana que es recordi en la predicació i en la catequesi ordinàries que:

- a) És contrari al manament de no robar: pagar salaris injustos; executar treballs mal fets i cobrar-los com a bons; defraudar en el comerç; malversar els béns, tant privats com socials; apropiari-se dels béns socials d'una empresa i usar-los privadament; corrompre's, els funcionaris, en el judici, en les decisions i en l'ús respecte als béns públics; defraudar fiscalment; especular, sia apujant els preus a partir de la ignorància o de la misèria dels altres, sia canviant artificialment l'estimació dels béns amb vista a treure'n avantatge en detriment d'altri.
- b) També és contrari a la disposició divina malmetre la natura, abusar de les reserves naturals i no preservar de la seva extinció les espècies vegetals i animals, per tal com no som amos del planeta, sinó simples administradors, responsables davant de Déu i de les futures generacions, que tenen dret a viure en un món habitable, ric i plural.

90 Atès que és un pecat contra la dignitat de les persones i contra els seus drets fonamentals reduir-les per la violència a un instrument d'ús o a una font d'ingressos, el Concili insta tothom a no fer-se'n culpable, particularment pel que fa als immigrants del Tercer Món entre nosaltres, als joves i als desocupats.

91 El Concili exhorta que en la predicació i en la catequesi ordinàries s'inculquin els següents principis i criteris, ensenyats pel Concili Vaticà II:

- a) Déu ha destinat la terra i tot el que conté a l'ús de tots els homes i de tots els pobles, talment que els béns creats aflueixin equitativament a tots, sota el guiatge de la justícia i amb l'acompanyament de la caritat.
- b) Tots hem de considerar les coses que legítimament posseïm com a pròpies i, alhora, com a comunes, talment que puguin ser per a nosaltres i per als altres.

c) Tothom té dret a tenir una part de béns suficients per a si i per a la pròpia família. D'aquests principis se'n segueix l'obligació d'ajudar els pobres -i, per cert, no tan sols amb els béns superflus (cf. GS 69).

92 Els anteriors principis ens obliguen a replantejar la nostra actitud privada i pública a fi que tots els ciutadans assoleixin una real possibilitat d'emergir de la "misèria immerescuda" (Rerum novarum) i que no n'hi hagi cap que, per manca de possibilitats objectives, es vegi constret a disposar dels béns d'un altre i a utilitzar-los. Això comporta:

a) En l'àmbit privat, comunicar els nostres béns, sia per via assistencial (almoina individual o a través d'institucions d'ajut social), sia per via de creació de llocs de treball.

b) En l'àmbit públic, una intensa i constant acció ciutadana (associacions cíviques, sindicats, partits, mitjans de comunicació social, etc.) amb vista a l'aprofundiment d'un veritable Estat social de dret, és a dir, d'un Estat que reconegui, que respecti i que promogui els drets socials dels ciutadans en els àmbits bàsics de l'existència (vida, salut, educació, economia, etc., amb vista a un humanisme integral). Per tant, les nostres Esglésies enfocaran la seva xarxa caritatiu-assistencial, primer de tot, vers la prevenció i atenció dels casos d'extrema necessitat, a fi d'allunyar la pressura de disposar dels béns d'altri, i contribuiran a fer que la societat posi en marxa anàlegs instruments de concreta solució (sobretot en matèria de subsistència i d'estatge).

93 v El Concili fa una crida a reconèixer l'abast i la gravetat del problema de l'atur; a solidaritzar-se amb els qui en són afectats i a ajudar-los a sortir-se'n; a impulsar, a la llum de la doctrina social de l'Església, la reflexió sobre aquesta plaga social i la recerca d'alternatives, tot participant en el debat entorn de la crisi de la civilització del treball i les seves sortides; a denunciar la injustícia que suposa el repartiment desigual del treball remunerat i el seu acaparament; a cercar i a aplicar formes de repartiment just de les rendes i del treball, sense oblidar els disminuïts o discapacitats.

III. ALGUNS AGENTS CONCRETS

F. Càritas

94 VP Càritas -com a expressió diaconal de tota la comunitat eclesial- és la institució bàsica, encara que no única, de la sol·licitud de les Esglésies diocesanes pels pobres i marginats. Convé que estigui dotada de dirigents i de voluntaris preparats i dels recursos necessaris per a exercir eficaçment la seva funció. El Concili Provincial Tarraconense insta la creació i implantació de Càritas ben organitzades en totes les parròquies a fi d'atendre tant els problemes existents com les noves formes de pobresa. Generalment és en les Càritas parroquials on primer es detecten i s'atenen les mancances de tots aquells qui necessiten ajut.

95 El Concili recomana que les parròquies i els bisbats, en funció de llurs possibilitats, procurin de concretar la part del pressupost ordinari que poden dedicar a Càritas i a institucions similars, i no es limitin a destinar-hi el que es recull en les col·lectes i a través de donatius específics.

96 v a) b), P El Concili ordena:

a) Donar suport, amb voluntariat i amb mitjans econòmics, al Centre Català de Solidaritat, per a la rehabilitació dels drogoaddictes, com a institució comuna que és de l'Episcopat Català i de totes les Càritas diocesanes dels bisbats de Catalunya, a través de la Fundació "Sense Cadenes", inspirada en el Projecte Home.

b) Fer tot el possible per tal que el diàleg entre el Centre Català de Solidaritat i la Confederació Espanyola del Projecte Home doni fruits d'entesa i de col·laboració. I exhorta a denunciar un sistema de vida que proposa un model fals de felicitat, que aboca els més

febles al desencís i a l'evasió i que no educa amb vista a objectius dignes de la persona humana.

G. Vida consagrada

97 El Concili Provincial Tarraconense exhorta a:

- a) Reconèixer i potenciar la tasca de tantes institucions de vida consagrada que són presents entre els pobres i marginats.
- b) Instar-les a actualitzar el seu carisma en funció de les situacions de pobresa i de marginació de la nostra societat.
- c) Que la seva dedicació tingui continuïtat, disposi de recursos econòmics, compti amb persones preparades i gaudeixi de coordinació per part de la pròpia diòcesi.

98 El Concili insta els instituts de vida consagrada a: a) Prosseguir i actualitzar l'acció educativa i sanitària acostumada, imprimint-hi un creixent tarannà de justícia i de caritat; b) Viure una efectiva pobresa evangèlica que contrasti amb el consumisme ambiental; c) Consolidar les comunitats d'inserció en llurs ambients.

99 El Concili recomana que els membres de les comunitats monàstiques i contemplatives, amb una autèntica actitud d'acolliment mutu, des de les seves disponibilitats obertes a tothom i des de les pròpies pobreses reconegudes i assumides, possibilitin i potenciïn el carisma tradicional de l'hospitalitat, d'acord amb les necessitats -sobretot d'ordre espiritual- dels nostres contemporanis, en particular dels més febles i pobres, salvant sempre la fidelitat al carisma i a les normes del propi institut i en conformitat amb el c. 667 § 2 i 3.

H. Voluntariat social

100 El Concili Provincial Tarraconense reconeix la tasca de servei de tantes persones que, calladament i de manera particular, treballen a favor dels pobres i necessitats. A la vegada, insta tots els cristians i cristianes a complir l'exigència d'amor fratern que tenim envers els altres, sobretot envers els més febles.

101 v El Concili determina que es potenciï la formació del voluntariat amb un treball educacional de qualitat, mitjançant escoles de voluntariat i itineraris de formació adients que adaptin els coneixements a les necessitats actuals, i amb una escaient coordinació amb la tasca dels professionals. Sempre evangelitzador, el treball del voluntari cristià ha de restar impregnat d'una actitud acollidora i d'una especial sensibilitat. Aquest treball gaudirà d'un sentit ampli de testimoniatge solidari o específic de proclamació evangèlica, segons que les circumstàncies ho requereixin, sota l'impuls de l'Esperit de Jesús.

102 El Concili exhorta a:

- a) Guiar-se -les institucions del voluntariat- per l'esperit evangèlic alhora que per la creativitat, per la competència i per l'especialització que el món canviant del nostre temps requereix.
- b) Procurar formes de relació amb altres entitats de voluntariat social i amb grups que treballen en aquest camp per tal d'atendre millor els més necessitats, tenint punts d'encontre i de comunicació que poden esdevenir intercanvi evangelitzador.

103 El Concili recorda que, atès que la gratuïtat és una dimensió intrínseca de l'Església i que el servei voluntari n'és una manifestació concreta, cal evitar:

- a) Considerar el voluntari com un treballador remunerat a baix preu.
- b) Enfocar el voluntariat com un pas previ per a l'assoliment d'un contracte remunerat dins l'Església.
- c) Acomiadar persones dels llocs de treball eclesial, deixant-les a la intempèrie, i substituir-les per voluntaris sense sou ni assegurances, amb vista a assolir els mateixos serveis sense cap cost. Això és immoral, encara que sigui legal.

I. Compromís social, cultural i polític

104 Atès que cal situar l'home en el centre de la vida econòmico-social, la qual té com a clau el treball humà i la seva organització, el Concili Provincial Tarraconense insta els laics de les nostres diòcesis a:

- Desenvolupar llur compromís cristià en l'àmbit professional; posar -els empresaris- llur laboriositat i llur iniciativa al servei de la persona i invertir la major part possible dels seus beneficis en la creació de llocs de treball; ser coherents -els treballadors- en la seva feina, fent-la amb responsabilitat, amb qualitat i amb l'obligat rendiment.
- Comprometre's en el camp de les associacions cíviques i professionals, contribuint-hi amb uns criteris, amb un comportament i amb un servei que responguin a l'harmònica exigència de la subsidiarietat i de la solidaritat.
- Viure la definició cristiana de propietat com a potestat d'administrar, segons la voluntat de l'únic Amo absolut, Déu, els béns econòmics atenent-ne la constitutiva dimensió comuna, en funció de llur destí universal. En aquest sentit, cal una veritable conversió personal per tal que el dret a la propietat individual es conjugui amb la finalitat i amb l'ús socials dels béns i no degeneri en un consumisme insolidari.

105 El Concili exhorta a incorporar progressivament l'ensenyament d'Arrels cristianes de Catalunya entorn del nostre país. Aquest ensenyament ha de ser interpretat d'acord amb la doctrina del Concili Vaticà II i de la doctrina pontifícia.

106 Atès que tots som destinataris i actors de la vida política, el Concili recorda als fidels laics:

- a) Que no poden abdicar de la política, com a activitat destinada a consolidar i a promoure el bé comú. Les acusacions d'arribisme, d'idolatria del poder, d'egoisme i de corrupció no justifiquen l'absentisme polític, ans esperonen a la presència dels ciutadans catòlics en les estructures polítiques amb vista a cooperar a l'assoliment del bé comú. Cal lluitar, amb un genuí esperit de servei, unit a la competència i a l'eficiència, contra la deslleialtat i la mentida en l'àmbit cívic, contra la malversació de la hisenda pública i contra l'ús de mitjans il·lícits per a conquerir o per a mantenir el poder (cf. *Christifideles laici*, 42).
- b) Que la coherència entre fe i vida a què han estat cridats els duu a reconèixer l'home com el centre de la vida social, la qual cosa els exigeix un esforç continu a fi que els valors evangèlics impregnin, tant com sigui possible, les lleis i les institucions.

107 El Concili recomana d'acompanyar eficaçment i donar suport, la comunitat cristiana, als seus membres engatjats en sindicats i en partits polítics, sobretot quan en són dirigents i hi ocupen llocs de responsabilitat, a fi que puguin mantenir una actitud crítica i evangèlica en llur militància. I això:

- a) Mitjançant comunitats apostòliques o equips de moviments d'Acció Catòlica general o especialitzada, assegurant-los consiliaris ben preparats per a acomplir aquesta tasca;
- b) Cercant els mitjans per tal que aquests cristians se sentin sostinguts per tota la comunitat cristiana, no necessàriament en les seves opcions partidàries, però sí en el seu esforç per treballar en la transformació de les estructures sociopolítiques d'acord amb els valors del Regne.

108 També recomana als cristians que s'apressin a col·laborar sense reticències amb totes aquelles persones i associacions que treballen des d'opcions no confessionals en el camp de la marginació, recordant el que deia Jesús: "Qui no està contra nosaltres està amb nosaltres" (Mc 9, 40).

109 a) El Concili demana a les administracions i institucions públiques i a les institucions privades de funció social que, a l'hora de confeccionar els pressupostos i de posar en pràctica els programes d'atenció social, assumeixin les seves responsabilitats envers els marginats i els sectors més pobres de la nostra societat.

b) També demana a les administracions públiques que avaluin les institucions amb les quals col·laboren, no sols en funció de la seva titularitat -pública o privada- sinó també, i principalment, pel servei que fan a la societat, i que això es tingui també en compte a l'hora d'assignar les respectives partides pressupostàries.

IV. ALGUNS ÀMBITS ESPECÍFICS

J. Malalts

110 El Concili Provincial Tarraconense exhorta a:

- a) Rellançar decididament una acció pastoral "dels malalts i amb els malalts a favor dels malalts" que: tingui la seva expressió més significativa en la celebració sacramental com a coronació d'una prèvia i adient tasca d'evangelització; impliqui coordinadament tots els components de la comunitat eclesial; valori el malalt com a subjecte actiu i responsable de l'obra d'evangelització i de salvació i com a font de força per a l'Església i per a la humanitat; expliqui a l'home i a la societat el significat positiu del patiment humà, i es realitzi a través d'un testimoniatge de vida amarat d'amor cristià (cf. *Christifideles laici*, 54). Aquest darrer punt adquireix un significat peculiar quan es troba en joc l'atenció al malalt no creient o, en el seu cas, no cristià.
- b) Potenciar els grups de laics que s'esmercen en el doble objectiu de visitar els malalts i portar-los l'Eucaristia quan hi ha mancança de preveres o de diaques.

111 El Concili insta:

- a) Els cristians a col·laborar amb totes les iniciatives, siguin d'origen confessional o no, encaminades al bé del malalt, com són les associacions de malalts i les de familiars de malalts que ajuden a assumir i a viure la malaltia.
- b) El personal sanitari a afavorir el tractament paliatiu i a fer objecció de consciència davant les decisions que violen el dret a la vida, com és el cas de l'avortament i de l'eutanàsia activa.
- c) A donar suport als qui treballen en el moviment de la Fraternitat Cristiana de Malalts i Minusvàlids i en altres organismes, i encoratjar-los a fi que continuïn la seva tasca d'acolliment, d'acompanyament i d'integració.

K. Presos

112 v a) El Concili Provincial Tarraconense insta:

- a) Els cristians i la societat en general a prendre consciència de la situació de les persones que són a la presó, de les causes que els han portat a delinquir i de les conseqüències que té el règim de presons actual.
- b) Els responsables de la pastoral penitenciària i les institucions eclesials a qui pertoqui, a:
 - 1) fomentar la tasca del voluntariat, ja iniciada, a les presons; orientar el voluntariat en la seva formació i coordinar-lo adientment en la seva acció, i, partint del treball que es fa, revisat sempre que calgui, crear secretariats de pastoral penitenciària a cadascuna de les diòcesis catalanes;
 - 2) buscar, junt amb les administracions i amb altres institucions i organismes, alternatives reals a la presó, especialment pel que fa als delictes relacionats amb la droga i contra la propietat
 - 3) col·laborar amb l'Administració, habilitant i gestionant, a nivell parroquial, arxiprestal o diocesà, equipaments d'acolliment per als presos en situació de permís, i
 - 4) intensificar la tasca de prevenció.
- c) Les diòcesis a dissenyar un pla d'actuació que inclogui les accions concretes que s'han de dur a terme, les institucions o entitats que hi puguin col·laborar i la coordinació necessària entre parròquies, moviments i arxiprestats.

113 El Concili:

- a) Condemna tota forma de tortura com un greu atemptat a la dignitat de la persona que mai res no pot justificar.
- b) Tot alegrant-se dels corrents d'opinió avui creixents tant en l'Església com en la societat civil que s'oposen a la pena de mort, i veient en el seu refús l'actitud coherent del qui vol portar fins a les darreres conseqüències el respecte total per la persona humana, que és imatge de Déu, celebra que s'hagi decidit d'eliminar totalment la pena de mort en l'ordenament jurídic espanyol i insta tots els fidels que no es deixin portar mai per sentiments primaris d'odi o de venjança que els duguin a reclamar-la, alhora que proclama la Bona Nova de la conversió, del perdó i de la vida.

L. Tercer Món

114 v El Concili Provincial Tarraconense urgeix:

- a) Que ens sentim corresponsables de l'existència en el nostre món d'una immensa multitud d'homes i de dones que viuen en situacions de misèria extrema i de violència.
- b) Que donem suport, previ discerniment, a les campanyes d'ajut al Tercer Món, entre elles la relativa al 0,7%, exigint que l'ajut sigui autèntic i desinteressat; adaptar aquest criteri a les nostres institucions, i ampliar l'acció institucional (bisbats, instituts de vida consagrada, missions, organismes, etc.) que ja es duu a terme i que comporta una aportació de les nostres Esglésies al Tercer Món molt superior a l'esmentada del 0,7%.
- c) Que potenciem l'agermanament de les nostres diòcesis, arxiprestats i parròquies amb les del Tercer Món i que hi enviem cristians a fi d'envigorir la mútua comunió i la consciència de catolicitat universal.

115 a) El Concili insta a denunciar el racisme i la xenofòbia en la mesura que existeixin en sectors de la nostra societat.

- b) També insta tots els cristians, llurs famílies i comunitats, a treballar, junt amb tots els ciutadans, per la integració dels immigrants en els camps específics de l'ensenyament, de la sanitat, de la militància sindical o política, de l'associacionisme, de la caritat i de la promoció social.

M. Zones rurals

116 v El Concili Provincial Tarraconense urgeix a:

- a) Col·laborar amb les iniciatives que condueixin els pagesos: a formar-se i a informar-se de les possibilitats de futur i de les ajudes que poden rebre; a cercar, tant com sigui possible, formes de col·laboració i de cooperativisme, i a posar en joc l'enginy en la comercialització dels seus productes.
- b) Instar les autoritats i les institucions públiques que: més enllà dels criteris basats en l'economia, valorin el món rural i el basteixin dels serveis que calguin per a elevar el seu nivell de vida; maldin per anivellar el desequilibri entre el món rural i l'urbà, atès que són dues realitats que es necessiten reciprocament; donin suport institucional a les entitats socials i culturals del món rural -per petites que siguin-, com a vehicles que articulen el desenvolupament del país, i envigoreixin els valors humans i morals que el món rural aporta a la nostra societat.

N. Món marítim

117 v El Concili insta les diòcesis de la Tarraconense situades en territoris que acullen en els seus ports marina mercant:

- a) A dedicar, en la mesura possible, un nombre adient de preveres, de religiosos, de religioses i de diaques permanents al servei del món marítim, tenint en compte els principis, els criteris i les directrius de l'Apostolat del Mar.
- b) A adoptar les mesures adients amb vista:
 - A la formació dels qui es preparen per a exercir aquest treball apostòlic específic.
 - Al proveïment de recursos econòmics per al manteniment i per a la promoció d'aquesta tasca pastoral.

- A la coordinació d'aquest apostolat en l'àmbit de les Esglésies que tenen la seu a Catalunya.

O. Quart Món (bosses de pobresa)

118 Atès que la pobresa té causes estructurals motivades per un repartiment injust de la riquesa i per una economia competitiva que se centra exclusivament en l'afany de lucre -factors que condueixen quasi inevitablement a una desigualtat d'oportunitats, fins al punt que moltes persones neixen ja en ambients exclosos de la societat dels quals és difícil de sortir-, i atès que altres hi van a parar a causa d'un atur de llarga durada:

a) El Concili Provincial Tarraconense fa una crida a la societat i als governants perquè actuïn decididament i eficaç a favor de les famílies pobres amb infants, de les persones grans i abandonades, de la infància maltractada, dels malalts psíquics mancats de persones i d'institucions que els acullin, de les persones que es droguen amb conseqüències de desestructuració familiar i de degradació personal, i de la resta de persones que componen el Quart Món.

b) I demana als sindicats, en la seva lluita a favor de la justícia, que tinguin molt en compte l'objectiu d'assegurar treball per als aturats.

CAPÍTOL QUART

LA COMUNIÓ ECLESIAL I LA COORDINACIÓ INTERDIOCESANA DE LES NOSTRES ESGLÉSIES

I. SENTIT DE COMUNIÓ I DE PERTINENÇA A L'ESGLÉSIA

119 Tota la pastoral ha de tenir unitat, aquella unitat que brolla de la Pasqua i de la Pentecosta, vives i operants en l'Església gràcies a la presència de Crist ressuscitat que dóna l'Esperit Sant als fidels. Afirmem la complementarietat de les grans accions pastorals i llur necessària interrelació. El servei de la Paraula, el servei de l'Eucaristia i dels sagraments i el servei de la caritat són, tots tres, constitutius i interdependents. No podem reduir la pastoral a un problema de simple organització i coordinació, sinó que s'ha de reconèixer el llegat de Crist a la seva Església per tal que sigui vida abundant per als seus membres. El Concili Provincial Tarraconense demana als pastors i als fidels de les nostres Esglésies que, en l'acció pastoral, no separin ni oposin mai la dimensió evangelitzadora de la litúrgica ni de la solidària amb els pobres (cf. Ac 2, 42; SC 6 i 10; CT 33).

120 El Concili demana de promoure una mentalitat i una espiritualitat de comunió que compregui tots els nivells: de formació, de pregària comunitària i d'acció conjuntada. En conseqüència, el Concili encarrega als rectors de parròquies, als dirigents i als consiliaris de moviments, als delegats diocesans... que revifin l'esperit de comunió i de pertinença a l'Església en la línia doctrinal del Vaticà II, especialment entre les institucions i els organismes de la mateixa Església diocesana.

121 **P** El Concili urgeix tots els fidels a prendre part activa en la comunitat cristiana per a viure la dimensió eclesial de la fe. A fi d'aconseguir-ho, les comunitats locals han d'acomplir la missió que els és confiada amb un autèntic esperit de comunió i ser acollidores de totes i de cadascuna de les persones, en la seva peculiar situació, perquè hi puguin trobar el seu lloc i desenvolupar-hi la seva activitat o servei.

122 El Concili demana als bisbes, com a primers servidors de la comunió eclesial, que exerceixin el ministeri apostòlic amb senzillesa i amb proximitat als fidels, que animin personalment la vida cristiana i les activitats evangelitzadores, que tinguin una comunicació freqüent amb les comunitats i amb els grups i que reconeixin el pluralisme complementari i enriquidor.

123 El Concili reconeix que pertoca a cada bisbe de donar l'aprovació i el reconeixement eclesial als carismes, als moviments apostòlics i a les noves comunitats amb esperit d'acolliment, per tal de no ofegar els dons de l'Esperit. Al seu torn, els nous grups, "per si de cas corrien en va" (Ga 2,2), han de prendre consciència del que suposa viure en l'Església diocesana i integrar-se en el conjunt, per a aportar-hi i alhora per a rebre'n. La plena comunió eclesial els demana la dependència del bisbe i la coordinació amb els altres organismes i moviments de la diòcesi. Hem de saber afrontar els factors de disgregació i de menysconeigament, que porten a maneres parcials i condicionades de pertànyer a l'Església. Per tal que això sigui possible cal acollir el servei d'autoritat i el mestratge del propi bisbe. Tota disgregació, autosuficiència o marginació posa obstacles a l'acció missionera.

124 **v** El Concili disposa que la visita pastoral s'adapti als requeriments i a les situacions d'avui i sigui un moment fort i dinamitzador de la comunió i de la missió d'una Església local. Que en cada diòcesi es prepari juntament amb els preveres del lloc o amb els de l'arxiprestat; al seu torn, els preveres la prepararan amb els respectius consells de pastoral.

125 v Els preveres que provenen d'altres diòcesis o d'instituts religiosos han d'assumir la cultura i el pla pastoral de l'Església local i han de posar-se al seu servei. Per això, el Concili disposa que, als preveres originaris d'altres Esglésies, se'ls faciliti un temps i uns mitjans d'adaptació.

126 El Concili demana que els bisbes afavoreixin una comunió eclesial més profunda entre els religiosos i el clergat i els laics, intensificant un específic i multiforme intercanvi de valors espirituals i apostòlics. A la vegada, tots han de reconèixer la importància evangèlica que la vida consagrada representa per a l'Església, i alhora trobar maneres més visibles de vincular els carismes religiosos en les Esglésies locals, acollint-ne la tradició pastoral i espiritual i aportant-hi el dinamisme i els valors amb què els religiosos viuen la universalitat de l'Església.

127 Sobre l'ecumenisme i el diàleg interreligiós, el Concili recomana:

- a) Que es procuri de fomentar i revitalitzar el diàleg ecumènic amb les altres confessions cristianes del nostre país, tant a nivell diocesà com interdiocesà.
- b) Que es doni més importància a la formació ecumènica i que, tant en els centre teològics com en les catequesis de les comunitats, s'estudiïn els principis catòlics de l'ecumenisme d'acord amb el Vaticà II i amb els documents posteriors.
- c) A un altre nivell, que es fomenti el diàleg interreligiós, especialment amb les altres religions presents a Catalunya.

II. L'ESGLÉSIA DIOCESANA AL SERVEI DE LA COMUNIÓ I DE LA MISSIÓ

A. Estructures pastorals diocesanes

128 v El Concili Provincial Tarraconense determina que els bisbes elaborin un directori marc de pastoral parroquial per a les diòcesis de la Tarraconense que defineixi i orienti la missió de la parròquia avui. Encarregaran aquesta comesa als vicaris generals i episcopals de les nostres diòcesis (els quals ho faran amb la col·laboració d'altres preveres i laics amb experiència de treball pastoral), bo i posant en comú les experiències més vàlides de pastoral parroquial que hi ha en cada diòcesi i d'acord amb els cànons 528-529. El contingut del directori ha de tenir presents, entre altres aspectes:

- Els serveis pastorals bàsics de litúrgia, de catequesi i de caritat, els quals han d'assegurar la centralitat de Crist en la seva Paraula, en l'Eucaristia i en els serveis de Caritat (cal tenir cura que els drets dels fidels no quedin desatesos).
- Que no sigui una comunitat tancada o només de "compromesos", sinó oberta i acollidora de tots els fidels, també dels qui practiquen esporàdicament.
- Que estigui molt atenta a la dimensió evangelitzadora de tota la pastoral ordinària per a arribar als allunyats.
- El paper del rector i dels altres preveres i diaques col·laboradors, així com el reconeixement i la promoció de la missió dels laics i laiques en la comunitat parroquial.
- La funció del Consell de Pastoral Parroquial i del Consell Econòmic Parroquial.
- La coordinació entre els diversos grups, serveis, obres apostòliques i, especialment, amb els moviments existents en el territori.
- La coordinació amb les altres parròquies de l'arxiprestat.
- La reestructuració de l'organització de la parròquia, tenint present que, especialment en el món rural, sovint un mateix prevere haurà d'atendre diverses comunitats parroquials.
- Les orientacions i actituds pastorals que exigeix el fet de la mobilitat humana, les noves urbanitzacions, la mobilitat dels caps de setmana i el turisme.
- L'establiment, en un altre nivell, de la millor manera de custodiar l'arxiu de la parròquia, les seves obres d'art i altres béns. Aquest directori ha de contemplar també la funció dels llocs de culte i de les comunitats no parroquials, i la seva relació amb la parròquia.

129 v El Concili determina que els bisbes elaborin conjuntament un directori de l'arxiprestat per a totes les diòcesis de la Tarraconense. El contingut del directori ha de tenir present que l'arxiprestat, entre altres aspectes:

- Sigui una unitat base de pastoral de conjunt.
- Sigui un àmbit de fraternitat i de comunió, on es pot compartir la fe, la pregària i l'amistat.
- Aplegui el ressò de la vitalitat i de la problemàtica de la diòcesi i, a la vegada, aporti a l'Església diocesana les diferents sensibilitats pastorals i les característiques de les comarques.
- Reflexioni, avalui i programi l'aplicació dels plans i de les directrius diocesans i les orientacions concretes que vénen del bisbe i dels seus òrgans de govern i delegacions diocesanes.
- Mantingui la preocupació per la formació continuada, sobretot a les parròquies que no tenen la possibilitat de fer-ho.
- Orienti la constitució del Consell de Pastoral Arxiprestal i dels equips que assumeixen responsabilitats concretes en l'àmbit arxiprestal.
- Revalori el servei de l'arxiprest per a coordinar tota la pastoral amb les facultats adients.

130 v El Concili, tot valorant la catedral com a lloc ordinari de la funció episcopal, determina que s'accentui el caràcter de servei pastoral dels capítols de canonges i que cada diòcesi elabori unes pautes de pastoral sacramental que concretin les característiques pròpies que aquest servei té a la catedral, i com es coordina amb les celebracions de les parròquies.

131 Estructures pastorals funcionals (o no territorials):

a) El Concili proposa que cada diòcesi reconegui, potenciï o implanti, i doti dels recursos humans adients, els moviments d'Acció Catòlica i els altres moviments diocesans, com a mitjans necessaris per tal que l'evangelització arribi a persones d'ambients rurals, obrers, d'estudiants i professionals. A moltes d'aquestes persones i grups socials els és difícil la vinculació a les parròquies i requereixen "un ritme lent i progressiu d'evangelització". Alhora urgeix que aquests moviments actuïn en comunió i en coordinació afectiva entre ells i amb les delegacions i secretariats, per tal que el seu treball estigui ben integrat en la pastoral de la diòcesi, i que s'estrenyin els lligams entre els militants dels moviments i les comunitats parroquials, per tal d'aconseguir que s'enriqueixin participant en la vida normal de les parròquies i que aquestes enforceixin la seva dimensió evangelitzadora. La parròquia els ha d'aportar la riquesa de la pluralitat de la comunitat, la dimensió celebrativa i la consciència de les necessitats de la pròpia comunitat; els moviments han d'aportar a la parròquia l'accent missioner que fa arribar l'anunci a aquells àmbits i en aquelles situacions que poden ser més allunyats.

b) El Concili valora el treball pastoral dels moviments eclesials que són presents a la diòcesi i el de les obres apostòliques sostingudes per les famílies religioses i per les escoles cristianes. A tots se'ls demana que coneguin l'acció pastoral de l'Església diocesana i que s'integrin a les seves propostes, aportant-hi la riquesa del seu treball i assumint les orientacions comunes, per tal que la comunió eclesial sigui ben explícita i s'uneixin tots els esforços, de cara a envigorir l'evangelització i a intensificar la vida cristiana. Cal que es mantingui una relació amb les parròquies per tal que el creixement de la fe pugui tenir continuïtat al llarg de la vida.

132 El Concili demana de revisar i estudiar l'organigrama de les vicaries i de les delegacions i serveis diocesans, la seva funció i coordinació. També demana d'unificar la terminologia i les funcions de les delegacions o secretariats en cada diòcesi, no sols per tal d'assolir una major claredat, sinó sobretot per tal d'afavorir la desitjable relació i potenciació de la pastoral interdiocesana.

133 El Concili recomana que cada diòcesi faci un estudi per a conèixer els recursos humans i materials de què disposa, per tal d'aconseguir una organització eclesial que sigui capaç d'acomplir tots els ministeris i estructures de servei que l'Església local necessita avui.

B. L'exercici de la corresponsabilitat en l'Església diocesana

134 P El Concili Provincial Tarraconense recomana que els cristians laics tinguin responsabilitats directives en l'Església diocesana (en les delegacions i secretariats i en els consells) i que aquests cristians siguin representatius dels grups que treballen en les diferents tasques d'evangelització -catequesi, caritat, apostolat seglar- o persones prou reconegudes pel seu testimoniatge cristià, acceptades per la seva comunitat i amb una formació suficient. Que els laics idonis -homes i dones- siguin cridats a exercir missions pastorals.

135 El Concili demana que els bisbes vetllin per tal que el Consell Presbiteral i el Consell de Pastoral puguin complir amb encert la seva missió d'òrgans consultius (cadascun segons la seva funció). S'ha de procurar que tinguin la màxima representativitat possible i que siguin consultats en les decisions importants de la diòcesi.

136 El Concili demana que el bisbe valori el vot dels consells presbiteral i de pastoral, d'acord amb la naturalesa de cada un d'aquests consells. En les qüestions importants per a la vida de la diòcesi, quan sigui possible i convenient, el bisbe hauria de seguir el vot dels consells.

137 El Concili recomana vivament que cada parròquia i cada arxiprestat tingui establert un consell de pastoral, que caldrà adaptar a la seva situació i a les seves possibilitats.

III. LA COORDINACIÓ INTERDIOCESANA

138 P El Concili Provincial Tarraconense demana el compromís de mantenir, assegurar i enfortir la unitat pastoral de les Esglésies que tenen la seu a Catalunya (és a dir, les diòcesis de la Tarraconense i l'arxidiòcesi de Barcelona), no pas per raons polítiques, sinó d'ordre eclesial i pastoral. Es tracta d'una articulació de les Esglésies diocesanes establertes en un territori i en un context social determinat. En efecte:

- Partim de la consciència que l'Església de Crist es realitza en cada Església diocesana i que és indispensable mantenir la seva identitat com a "Església particular en la qual hi és present i operant l'Església de Crist" (CD 11).
- No es tracta de crear una superesglésia, però, seguint el que proposa el Vaticà II, afirmem la necessitat de la unió de les diòcesis d'una "regió" o d'una realitat sòcio-cultural concreta en una "agrupació orgànica d'Esglésies" (cf. LG 23d), i així possibilitar la inculturació de la fe i que l'Evangeli parli totes les llengües.
- Afirmem també que la comunió entre les nostres Esglésies, expressada en aquesta unitat pastoral, ha de manifestar la catolicitat de la fe apostòlica i la comunió amb l'Església de Roma, que presideix el successor de Pere.
- Només així l'Església pot fer-se eficaçment present en la nostra societat, no per dominar, però sí per tractar les qüestions que afecten el bé comú, els problemes socials del país, la convivència ciutadana, els drets dels immigrants a ser acollits, la nostra identitat com a poble, etc.

139 El Concili expressa la seva voluntat que, segons el desig del Concili Vaticà II (CD 36), la recuperació de la nostra tradició conciliar tingui la continuïtat que es determini, d'acord amb la sinodalitat de l'Església, amb la normativa vigent i amb les necessitats pastorals de cada moment.

140 El Concili -de manera semblant a com van fer repetidament els concilis provincials des del segle XVI- referma l'ús del català com a llengua pròpia de l'Església a Catalunya: en la litúrgia, en la predicació, en la catequesi, en els mitjans de comunicació social... Aquesta norma general és d'aplicació a qualsevol església, capella o oratori, sigui parroquial o no, incloses les catedrals i les esglésies de religiosos i de religioses. Cal exceptuar, a més de les esglésies situades en territoris que no són de parla catalana, altres esglésies determinades per un legítim costum, per la condició dels fidels o bé per diverses circumstàncies.

141 Les Esglésies que tenen la seva seu a Catalunya, amb la mateixa fermesa amb què afirmen la identitat catalana, la seva llengua i la seva cultura, per exigències pastorals es comprometen fermament a reconèixer la dels altres i a acollir totes les persones i grups en llur pluralitat cultural. Els cristians d'aquesta terra -bisbes i preveres, religiosos/ses i laics/ques- ens sentim cridats, especialment en aquesta hora del Concili, a ser signe de comunió eclesial universal, per causa de la presència de germans i germanes provinents d'altres cultures i nacion[alitat]s, i per això volem acollir la identitat cultural dels immigrants i la seva sensibilitat religiosa, i, a la vegada que els ajudem amb respecte a integrar-se en el país, volem enriquir-nos amb les seves aportacions humanes i espirituals peculiars.

142 VP El Concili urgeix que les Esglésies que tenen la seu a Catalunya aconseguixin una comunió interdiocesana i una acció pastoral més coordinada, i que, després d'estudiar les diverses possibilitats i avantatges, segons la legislació eclesiàstica vigent (cf. cànons 431-434; 447 i 448), procurin trobar, d'acord amb la Conferència Episcopal Espanyola, la corresponent solució jurídica, amb vista a una acció evangelitzadora i pastoral més eficaç i a una presència eclesial més significativa a Catalunya, bo i mantenint la relació institucional amb la Conferència Episcopal Espanyola.

143 v El Concili determina de donar nou impuls i vigor als secretariats i a les comissions d'abast interdiocesà ja existents i proveir la creació dels que es creguin convenients per a nous camps pastorals. Per això proposa:

- Revisar la tasca que han fet fins ara i els seus estatuts, a fi de precisar millor les seves competències i funcions.
- Equipar-los de recursos necessaris per a la seva feina.
- Garantir-los l'efectiva vinculació i dependència a la Conferència Episcopal Tarraconense.
- Assegurar-los la coordinació amb els organismes corresponents de cada bisbat.

IV. EL SERVEI PASTORAL DINS LA CREIXENT MOBILITAT HUMANA

144 El Concili Provincial Tarraconense demana que les comunitats parroquials amb presència habitual de fidels d'altres parròquies i fins d'altres diòcesis, per raó d'una segona residència, s'afanyin a acollir-los fraternalment i amb obertura. La mobilitat humana exigeix que, a partir del que està establert en cada diòcesi, s'arribi a uns criteris pastorals comuns a totes elles.

145 v El Concili demana que s'intensifiqui l'atenció a la pastoral del turisme per tal d'orientar, promoure, ajudar i coordinar aquesta pastoral a Catalunya, tan afectada per la mobilitat i pel turisme.

146 Els bisbes encomanen als delegats diocesans de pastoral del turisme que preparin un directori de pastoral del turisme que contempli els fenòmens de la mobilitat humana, tant pel que fa als caps de setmana i segona residència com al turisme de masses i de temporada. Aquest directori ha de tenir en compte els següents aspectes:

- Centralitat de la litúrgia;
- Qualitat i dignitat de les celebracions;
- Recursos humans i locals adequats;
- Serveis d'acolliment i d'informació, horaris de misses;
- Celebració dels sagraments de la iniciació;
- Espais de silenci, de pregària i de reconciliació sacramental;
- Col·laboració de preveres i de religiosos d'altres diòcesis;
- Acolliment obert i respecte per la identitat de la comunitat local (diocesana);
- Coordinació amb tot l'arxiprestat;
- Valoració dels santuaris i dels altres llocs de culte no parroquials;
- Informació i divulgació sobre els nostres santuaris i ermites (i sobre altres aspectes tradicionals i culturals del nostre poble).

147 El Concili demana que els bisbes afavoreixin l'ajuda ocasional i la col·laboració de preveres a les parròquies que són receptores de turisme, per tal d'atendre degudament el servei pastoral i també per proporcionar un temps de vacances i d'espiritualitat als mateixos preveres.

148 El Concili encomana als rectors i als encarregats de santuaris que, tenint en compte les orientacions del Secretariat Interdiocesà de Santuaris de Catalunya i les Illes, vetllin amatentment per tal que cadascun d'ells, segons les seves peculiaritats, reflecteixi el do de la salvació cristiana, amb especial interès per l'acolliment de fidels i visitants, pel respecte de l'ambient com a lloc de pregària, amb signes de gratuïtat i amb l'oportunitat de reconciliar-se amb Déu mitjançant el sagrament del perdó. Tindran cura també de vetllar perquè es preservin l'entorn i el recinte i es conservin visiblement i es guardin amb seguretat els testimonis votius d'art popular i de pietat (CIC, c. 1234 § 2), tot amb la deguda coordinació amb la pastoral de la diòcesi, de la parròquia i de l'arxiprestat.

V. ATENCIÓ ESPECIAL ALS PREVERES

149 VP Els bisbes, després d'haver escoltat el seu propi Consell Presbiteral, establiran els mitjans que requereix l'atenció completa als capellans. Tindran en compte:

a) Els aspectes humans: sentir-se acollit per la comunitat, reconeixement dels drets del prevere com a persona, habitatge digne, economia, salut, vacances o temps de parada. Cal tenir present que avui molts preveres viuen sols, fet que agreuja els problemes quan apareixen dificultats pastorals o existencials. Cal crear centres, cases i residències de capellans on puguin viure i ser atesos en un clima fraternal i familiar. Aquests mitjans han de ser diversificats segons les persones i les situacions i han de tenir en compte l'ajuda mútua i la institucional, els llocs d'acollença, d'agrupament i de vida comunitària pròpiament dita (per a joves i per a grans; per a preveres jubilats i per als que estan en plena activitat). Cal preveure i procurar una ajuda mèdico-psicològica en els casos que sigui necessària.

b) La formació permanent: - Humana (informació, estar al dia, inquietuds, aptituds); - Espiritual (exercicis, recessos, lectures, direcció espiritual, grups de revisió de vida, associacions sacerdotals...); - Pastoral (capacitació catequètica, litúrgica, social-caritativa; animació comunitària; parròquies confiades a equips; reunions arxiprestals; orientacions pastorals diocesanes...). Caldrà procurar la formació en les diverses etapes de la vida: per als capellans joves, en ocasió d'una nova destinació o encàrrec...; també per als sacerdots grans.

150 El Concili Provincial Tarraconense proposa que es constitueixi un servei conjunt de formació permanent per als preveres (aspectes espirituals, intel·lectuals i pastorals de la formació), implicant-hi les institucions ja existents. Això ajudaria també l'obertura, el coneixement i la col·laboració pastoral entre les nostres diòcesis. El Concili demana als bisbes que convoquin, amb una certa freqüència, una trobada interdiocesana de preveres, ja que facilita la cohesió dels presbiteris i n'estimula l'ajuda mútua.

151 v És missió del bisbe tenir cura de l'atenció personalitzada de tots i de cadascun dels preveres diocesans. Ho farà afavorint trobades amb cadascun d'ells, sense esperar les situacions difícils o l'ocasió dels nomenaments o de canvis de destinació pastoral. Aquest contacte personalitzat és especialment important en situació de malaltia o de sofriment per algun conflicte o fracàs, i sempre que el mateix prevere ho demani. Totes les estructures de suport que els vulguin crear no poden substituir aquesta atenció personal del bisbe, "germà, pare i amic" dels seus preveres. Si el bisbe no pogués atendre els preveres en alguna d'aquestes circumstàncies especials, delegarà aquesta funció -en algun aspecte i com a substitució- en preveres de la seva confiança i que siguin també propers al capellà que requereix atenció. En aquest aspecte d'ajuda als capellans, quan el bisbe ho cregui convenient, la col·laboració d'altres preveres i àdhuc dels laics pot ser molt oportuna.

152 El Concili desitja que la comunitat cristiana conegui la identitat del ministeri sacerdotal, valori i estimi la vocació i el servei dels bisbes, dels preveres i dels diaques, i reflexioni sobre la seva necessitat per a l'Església i sobre l'estatut de vida que se'ls demana; també vol que els cristians reconeguin i valorin el servei de tants preveres que han dedicat la seva vida a l'evangelització i a l'atenció de les comunitats i de les persones.

VI. LA PASTORAL VOCACIONAL

153 P Tota l'Església diocesana ha de fer seva la tasca de promoure vocacions, tant a la vida sacerdotal com a la vida consagrada o religiosa: el bisbe com a primer responsable, els preveres i els seminaristes, els religiosos i les religioses, els agents de pastoral de joventut i els qui treballen en el camp de l'educació, les famílies i les comunitats. Que s'estimuli la pastoral vocacional ben inserida en els plans de la pastoral diocesana ordinària, i present en tots els àmbits específics, especialment en la catequesi, en la preparació dels sagraments, en la

pastoral juvenil, en la familiar i en la de moviments. Hi ha d'haver un canvi d'actitud en els cristians adults i també en els joves, i un canvi de clima en les comunitats eclesials que faci possible de dur a terme una pastoral vocacional entusiasmada. S'ha d'educar en una fe profunda i generosa que ens disposi a servir i a donar la vida.

154 Per tal d'intensificar una activitat pastoral que valori tots els carismes i vocacions cristianes (compromís laïcal, matrimoni cristià, vida consagrada, vida apostòlica, ministeri pastoral, missions...), el Concili Provincial Tarraconense demana que es tingui cura de la pastoral dels joves i que s'hi dediquin consiliaris i educadors competents que acompanyin, de cara a una educació cristiana seriosa, els joves en els seus processos de vida (acompanyament espiritual de qualitat); que els ajudin, enmig de les dificultats que el nostre món planteja, a trobar el tresor de la fe, a descobrir i a estimar Jesucrist i l'Església i a donar una resposta joiosa a allò que la fe els exigeixi, i que alhora -aquests consiliaris i educadors- ofereixin enmig dels nois i noies un servei apostòlic engrescador i generós, capaç de proposar i d'acompanyar les diverses vocacions. Una pastoral juvenil no és completa si no acaba amb el plantejament seriós de l'opció de vida.

155 El Concili proposa d'estimular en les comunitats un nou clima de cara a les vocacions; tots en som responsables, i per això cal:

- a) Primer de tot, pregar (cf. Mt 9,36-38), i també valorar i agrair el ministeri presbiteral i els diversos carismes de vida consagrada, com a do de Déu a la seva Església.
- b) Continuar treballant pels diversos serveis i vocacions en l'Església, però valorant la urgència i la necessitat del ministeri ordenat.
- c) Potenciar la pastoral familiar en tots els aspectes. Aquí ho proposem perquè d'una família unida, oberta a la vida, en la qual es conreen els valors humans i les virtuts cristianes, sorgiran respostes generoses a la crida de Déu.

156 Atès que el ministeri ordenat és indispensable a l'Església, el Concili demana als responsables de les comunitats i dels moviments -bisbes i preveres, consiliaris i educadors- que proposin als joves que es vegin aptes pels seus valors humans i espirituals el servei a la comunitat en la condició de preveres, respectant sempre els processos de maduració cristiana de les persones i la seva llibertat. Aquesta "crida" és una proposta que s'ho plantegin davant Déu amb responsabilitat i amb recta intenció, bo i oferint-los un acompanyament adequat.

157 Revitalitzar en les parròquies i en les comunitats, amb la col·laboració de tots (preveres, religiosos/ses i laics/ques), el Dia del Seminari i la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions.

158 El Concili recomana que es promogui i es consolidi el diaconat permanent al servei del bisbe i de les Esglésies diocesanes, i que es tingui cura de la formació dels candidats i de les tasques pastorals que se'ls encomana. La crida a aquest ministeri correspon al bisbe de la diòcesi.

VII. LA DIMENSIÓ MISSIONERA DE LES NOSTRES ESGLÉSIES DIOCESANES

159 El Concili Provincial Tarraconense demana que cada Església diocesana potenciï la seva participació en l'acció evangelitzadora universal.

160 El Concili demana que es potenciï la tasca de desvetllament i d'estimació de les vocacions missioneres "ad gentes", tant de preveres i de religiosos com de laics. La contribució més imprescindible és amb persones: cristianes i cristians de les nostres Esglésies que ofereixen tota la seva vida (o uns anys) per a la missió universal. Cal treballar conjuntament amb els responsables de vocacions. Les delegacions diocesanes de missions treballaran per trobar una resposta adequada a l'oferiment generós de laics cristians -homes i dones- per a la

missió universal durant un temps. L'acolliment de les vocacions misioneres laïcals suposa oferir als candidats els mitjans de formació i de discerniment i els ajuts necessaris.

161 El Concili considera que la dimensió misionera, com un element primordial de la pastoral ordinària (cf. RM 83), ha d'estar ben present en cada Església diocesana, en les parròquies, en els arxiprestats i en els moviments; en les activitats de catequesi, de litúrgia, de vocacions, de Càritas, etc. El bisbe ha d'animar l'obertura a la universalitat i el concepte d'Església de comunió i d'intercanvi, i ha de promoure la creació de grups d'animació misionera i potenciar els que ja existeixen.

162 El bisbe diocesà ha d'animar i donar sortida als preveres i als seminaristes que s'ofereixin per a la missió universal, després d'un discerniment seriós.

163 Les nostres Esglésies locals han de saber aprendre de les Esglésies joves i incorporar a la nostra pastoral els seus valors, com ara el sentit de la festa en les celebracions litúrgiques, el catecumenat com a procés seriós d'iniciació cristiana d'adults, les responsabilitats que els animadors laics tenen en la comunitat, i les comunitats eclesials de base, entre altres.

164 Davant les noves situacions que exigeixen un esperit misioner més afinat, el Concili demana:

- a) Que a les facultats i centres teològics s'expliqui "missionologia" i s'estudiï i divulgui el coneixement profund de les altres religions (especialment de l'Islam) i els principis rectes d'un diàleg interreligiós que eviti el proselitisme de mala llei i la confrontació, però també el relativisme o l'indiferentisme que envaeix certs grups socials. Aquest diàleg forma part de la missió evangelitzadora de l'Església (cf. RM 58). Conèixer millor i enfortir serenament la identitat original del cristianisme és indispensable per a poder contribuir a la missió universal.
- b) Que l'episcopat creï un grup d'estudi que prepari unes directrius pastorals de cara a un diàleg interreligiós autèntic amb els immigrants d'altres cultures establerts a Catalunya. Aquests grups humans constitueixen una "missió ad gentes" entre nosaltres.

VIII. L'ECONOMIA DE LES NOSTRES ESGLÉSIES

165 El Concili Provincial Tarraconense urgeix que les vuit diòcesis de Catalunya avancin decididament en el procés, ja iniciat fa temps, per tal d'aconseguir un nivell d'autofinançament suficient per a sostenir les activitats pastorals necessàries al nostre temps i per a preparar i iniciar els projectes que els reptes pastorals del futur exigeixen d'afrontar ja des d'ara. Caldrà continuar cercant els mitjans adients a la identitat i a la missió de l'Església per tal d'aconseguir-ho.

166 El Concili anima i urgeix els fidels cristians a destinar un tant per cent dels seus ingressos al sosteniment de l'Església (com a criteri indicatiu podria ser un u per cent). El qui pot més també ha de ser més generós. Tanmateix, s'insta a la gratuïtat de tots els serveis religiosos.

167 v El Concili demana que cada diòcesi doni informació als fidels, de manera habitual, de la gestió econòmica de l'Església a tots els nivells, informació que ha de ser clara i transparent.

168 v El Concili urgeix que totes les parròquies tinguin el seu Consell Econòmic Parroquial per a assumir la funció que els atorga el c. 537 de col·laborar amb el rector en l'administració dels béns de la parròquia.

169 El Concili demana que els bisbes designin uns experts que, amb la col·laboració dels ecònoms diocesans, facin un estudi sobre la rendibilitat dels béns econòmics de l'Església i la manera d'aconseguir els recursos suficients per a les activitats pastorals, i la bona dotació dels serveis que l'Església ha d'oferir.

170 v El Concili demana que es revisi la situació actual del Fons Comú de la Tarraconense per tal de potenciar-lo i d'aconseguir que assoleixi la capacitat de finançament de tots els organismes que depenen de la Conferència Episcopal Tarraconense, i que sigui un mitjà per a la comunicació de béns entre les vuit diòcesis de Catalunya.